

KESKI-SUOMEN
ALUEELLISET
KEHITYSNÄKYMÄT

1|2021

KESKI-SUOMEN
ALUEELLISET
KEHITYSNÄKYMÄT

1|2021

KUVAT JA GRAAFINEN SUUNNITTELU **JAN LUSTIG**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SISÄLLYSLUETTELO

MAAKUNNAN TILA JA NÄKYMÄT	4
JYVÄSKYLÄN SEUTUKUNTA.....	12
JÄMSÄN SEUTUKUNTA.....	16
KEURUUN SEUTUKUNTA	20
JOUTSAN SEUTUKUNTA.....	24
SAARIJÄRVEN-VIITASAAREN SEUTUKUNTA	26
ÄÄNEKOSKEN SEUTUKUNTA.....	30

MAAKUNNAN TILA JA NÄKYMÄT

Päivi Hamarus

Johtava asiantuntija

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

KESKI-SUOMI

Keski-Suomessa asui vuoden 2020 lopussa 274 871 henkilöä. Vuoden aikana vähennystä oli 233 henkilöä. Vuoden 2020 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 15,6 % ja työttömiä työnhakijoita oli 19 481.

YLEISKUVA ALUEEN TILANTEESTA JA NÄKYMISTÄ

Keski-Suomen elinvoimaisuus perustuu vahvasti metsä- ja metalliteollisuuteen sekä maakunnan monialaiseen ja korkeaan koulutus- ja osaamistason. Metsätalouden työpaikkaosuus on kaksinkertainen koko maahan verrattuna. Bio- ja kiertotalous on valtava mahdollisuus Keski-Suomessa, ja siihen liittyy paljon investointeja ja hankkeita. Myös puuteollisuuden, koneiden ja laitteiden valmistuksen, paperiteollisuuden sekä koneiden ja laitteiden huollon ja asennuksen työpaikkoja on suhteellisesti selvästi koko maata enemmän.

Myös koulutussektori on yksi Keski-Suomen vahvuuksista. Osaamista vahvistaa Jyväskylän yliopiston saama uudentyyppinen DI-koulutus, jossa it-alan opintoja voi yhdistää monialaisesti eri tieteenaloihin. Alaan liittyvä kyberturvallisuus on myös yksi keskeisiä vahvuuksia, jolle on asetettu suuria odotuksia. Koko It-alalla on paljon kasvun mahdollisuuksia.

Keski-Suomessa on panostettu puuraaka-aineen jalostusarvon nostamiseen uudelle tasolle, merkittävästi korkeammaksi kuin paperisellulla. Tähän liittyvää tuotantoa on käynnistymässä demovaiheen jälkeen. Tavoitteena on skaalata tuotantoa globaalisti tulevaisuudessa. Keski-Suomen vahvan bio- ja kiertotalouden kehitysmahdollisuudet ja investoinnit edistävät kiertotalouteen siirtymistä ja tuovat positiivista näkymää alueen yleisnäkökseen.

Jyväskylän seutu on valtakunnallisesti merkittävä liikenteen solmukohta. Raideliikenteessä yhteisiä etenkin Helsinkiin pyritään nopeuttamaan. Lentoliikenteen turvaaminen on elinkeinoelämän näkökulmasta keskeistä. Keski-Suomen väestö on keskittynyt ja keskittyy edelleen Jyväskylän kaupunkiseudulle. Henkilöautoliikenne säilynee tärkeimpänä liikennemuotona, koska kaupunkiseutujen keskittymiskehitys ja työssäkäyntialueiden laajentuminen lisäävät pitkiä matkoja. Biotalouden kuljetusten sujuvuus ja harvaan asuttujen seutujen elinvoimaisuuden säilyttäminen edellyttävät myös vähäliikenteisemmältä tieverkolta ympärivuotista toimintavarmuutta. Näillä teillä palvelutason varmistaminen edellyttää yhä useammin tierakenteiden peruskorjaamista tai jopa osittaista uudelleen rakentamista.

Koronatilanne on lisännyt maaseudun ja kotimai-

sen ruuan arvostusta. Etätöitä on tehty paljon mökeillä ja kakkosarvoissa, mikä on vahvistanut monipaikkaisuutta. Mökkien ja mökkintonttien kysyntä on kasvanut. Etätö ja lisääntynyt verkkokauppa ovat vaikuttaneet osin kiinteistöjen käyttöön, mikä näkyy mm. tyhjentyneinä liike- ja toimitiloina. Toisaalta näissä on nähtävillä myös investointeja.

Koronakriisin ennakoimattomuus ja epävarmuus tulevaisuudesta ovat haastaneet yritysten sopeutumista rajoituksiin. Vaikutukset ovat olleet kaksijakoiset: osa toimialoista (mm. palveluala, majoitus-, matkailu-, ravintola- ja hotelliala, tapahtuma-ala, kulttuuri- ja luovat alat sekä henkilökuljetus) on kärsinyt koronan vaikutuksista paljon, osan toimintaan (mm. it-ala, metalli- ja teknologiateollisuus, biotalousala) vaikutus jää selvästi vähäisemmäksi. Vientiteollisuuden koronan vaikutus matkustusrajoituksineen on suuri, mikä vaikuttaa vientiyritysten toimintaan ja alihankintaketjuihin. Korona on vähentänyt myös kiinteistöjen ja toimitilojen käyttöä.

Yritysten yhteenlasketut liikevaihdot laskivat. Päätoimialoittain liikevaihtoja tarkastelemalla voi todeta, että Keski-Suomen talous selvisi hieman koko maata heikommin. Rakentamisen ja kaupan alan liikevaihdot pysyivät viime vuoden tasolla. Teknologiateollisuudessa oli kasvua. Korona iski pahiten matkailuun: liikevaihdot laskivat hyvästä kotimaanmatkailukesästä huolimatta. Metsäteollisuuden liikevaihdot laskivat myös. Vienti laski koko maata enemmän. Palveluissa liikevaihtojen sekä henkilöstömäärän laskut olivat Keski-Suomessa koko maata vähäisempiä. Koronakriisin jatkuessa vaarana on, että näillä aloilla tulee lisää lomautuksia, konkurssseja ja työttömiä.

Keski-Suomen suhdannearviot (EK:n suhdannebarometri) paranivat tammikuussa, mutta tilannekuva on edelleen harmaa. Myös PK-barometrin mukaan yleiset suhdannenäkymät ovat lievästi negatiiviset. Kysyntä on vaihtelevaa ja noin puolella yrityksistä kannattavuus on heikentynyt. Kapeikotekijöinä nähdään mm. tuotantokustannusten nousu ja ammattitaitoisen työvoiman pula.

Investointiodotuksissa on viereä, mutta ne ovat edelleen matalalla. Investointien arvon kehitykseen liittyvät odotukset ovat edelleen negatiivisia, mutta hyppy positiiviseen päin on selkeä. Investointien osalta Keski-Suomessa on tapahtunut

lyhyessä ajassa paljon myönteistä: mm. Valmetin, Valtran, John Deeren, Metsä Groupin ja Spinnovan investoinnit tulevat tosi tarpeeseen ja tukevat osaltaan vihreää siirtymää. Vaikka monen kunnan kuntatalous näyttää jäävän plussanpuolelle usein koronatuukien ja kuntien sopeuttamistoimien vuoksi, koronakriisin kokonaisvaikutukset kuntatalouteen näkynevät vasta viiveellä.

Innovaatioiden osalta Keski-Suomella on haastetta; maakunnan innovaatiokyvykkyudessa on paljon parantamisen varaa. Koronasta elpymisessä tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä TKI-yhteistyöhön tulisi panostaa koko maakunnassa, samoin pk-yritysten osallisuuden kehittämisessä. Uusia avauksia on odotettavissa: mm. Metsä Group ja Spinnova aikovat keskittyä tuotannon lisäksi tuotekehityksen sekä tuotannon kasvattamiseen isompiin volyymeihin.

Keski-Suomen väestömäärä väheni 281 henkilöä koronavuonna 2020. Viime vuonna väestömäärä väheni kahta edellisvuotta maltillisemmin. Syntyneiden määrä lisääntyi edellisvuodesta 12 kunnassa. Sekä koko maassa että Keski-Suomessa alle 15-vuotiaiden lasten määrä on laskenut yhtäjaksoisesti vuodesta 2015 lähtien (vähennemä lähes -3000). Tätä selittää syntyvyyden voimakas aleneminen. Vuonna 2020 lasten määrä kasvoi viidessä kunnassa. Työikäisten (15–64 v.) määrä laskee Keski-Suomessa valtakunnallisen trendin tapaan. Jyväskylässä kehitys on ollut positiivista opiskelijoiden suuren määrän vuoksi. Muuttovoittoisia kuntia oli edellisvuotta enemmän: Jyväskylän lisäksi Muurame, Kivijärvi, Luhanka, Toivakka ja Multia.

Kivijärvi, Luhanka, Toivakka ja Multia. Ikääntyneiden määrä kasvaa koko Keski-Suomessa. Eriyisen nopeaa kasvu on ikärakenteeltaan nuorissa kunnissa, Muuramessa, Laukaassa, ja Jyväskylässä.

Koronakriisin vaikutukset eivät vielä ole täysin tiedossa. Koronan vaikutuksia ennakoitaessa, oleellista on, miten työttömiksi joutuneet yrittäjät kykenevät jatkamaan tai miten lomautetut tai irtisanotut työllistyvät uudelleen. Kun maailman talous kehittyi, nousu lähtee käyntiin. Myös rokotteiden aikataulu ja vaikutus ovat keskeisiä. Oleellista on, kuka on valmis nousemaan kehitykseen. Osa yrityksistä on löytänyt uusia toimintatapoja, palveluita ja tuotteita, jotka jäävät pysyväksi

KESKI-SUOMI

TILANNE

	NYT	6 KK-	12 KK-
ELINKEINOELÄMÄ JA YRITYSTOIMINTA	-	+	+
TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄ JA RAKENNE	-	-	+
TYÖVOIMAN SAATAVUUS	○	○	○

Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi

osaksi liiketoimintaa. Koronan myötä joihinkin yrityksiin on jo syntynyt pysyvä digiloikka ja digitalisuuteen ja oman liiketoiminnan kehittämiseen panostaminen on keskeistä jatkossa, samoin vahva tki-yritysysteistyö.

Selkeä signaali työn rakenteeseen liittyen on perinteisen työn rinnalle nouseva itsensä työllistämisen. Kun yrittäjyyden esteitä on poistettu, se näkyy kevytyrittäjyyden ja sivutoimisen yrittäjyyden kasvussa. Osa-aikaiselle, matalalla kynnyksellä työllistävälle, etäältä tehtävälle työlle näyttää olevan nousevaa kysyntää.

ELINKEINOELÄMÄN TILANNE JA NÄKYMÄT

Puunjalostusalalla on nähty Keski-Suomessa sekä ikäviä lopetuksia että lupaavia uuden alkua. UPM sulki sanomalehti- ja luettelopaperia valmistavan Jämsän Kaipolan tehtaan ja havu- ja koivuvaneria valmistavan tehtaan Säynätsalossa. Taustalla on muun muassa paino- ja kirjoituspaperien kysynnän pitkään jatkunut lasku, mitä korona vauhditti. Maailmanmarkkinat ovat keskeisessä roolissa ja etenkin sellun parantunut tilanne heijastuu koko ketjuun.

Metsäteollisuuden ja biotalouden uusi fokus on uusissa korkean jalostusarvon kestävässä tuotteissa. Näissä on jo toimivia tai rakenteilla olevia koelaitoksia ja investointisuunnitelmia. Metsä Groupin innovaatioyhtiö Metsä Springin ja Valmetin 3D-kuitutuotteen koelaitoksen rakentaminen on käynnistynyt ja sen on määrä aloittaa toiminta tämän vuoden lopulla. Metsä Groupin syyskuussa 2020 alkaneessa tekstiilikuitua valmistavassa koetehtaassa osoitetaan uuden prosessin toteutuskelpoisuus teollisessa mittakaavassa. Samoin sellukuitua tekstiilikäyttöön kehittänyt Spinnova avaa Jyväskylään tekstiilikuitutehtaan. Hankkeen kokonaisarvo on 50 miljoonaa euroa ja valmistuessaan se tarjoaa useita kymmeniä uusia työpaikkoja. Nämä avaukset liittyvät tekstiilialan kehitykseen kohti tekstiilialan keskittymää Keski-Suomessa, mitä osaltaan on rikastanut myös Pirtin Kehräämön aloittama toiminta Jämsän huopatehtaassa, jossa villalangan tuotanto on saatu käyntiin. Bio- ja kiertotaloutta on viety onnistuneesti eteenpäin myös monilla hankkeilla ja sopimuksilla, mm. Äänekosken PlänetB ja Jamkin BioPaavo ovat edistäneet vahvasti alueen bio- ja kiertotaloutta.

Maa- ja metsätalouden tilanne ei ole suuresti muuttunut koronapandemian aikana. Puun markkinatilanne näyttää hyvältä. Maatalouden kannattavuus on edelleen heikkoa ja rakennekehitystä tapahtuu koko ajan. Maatilojen sukupolvenvaihdosten vähäinen määrä huolestuttaa: vuoden 2020 aikana niitä rahoitettiin ennätysellisen vähän. Alkutuotannon ja maaseutuyritysten koronatukien kysyntä on ollut vähäistä. Tukien haku jatkuu ainakin kesäkuun loppuun, mutta hakemäärien ei uskota lisääntyvän. Osa pienistä maaseutuyrityksistä on selvinnyt korona-ajasta hyvin, osa jopa hyötynyt siitä. Esimerkiksi pienet mökkivuokrausta ja luontopalveluja tarjoavat yritykset ja hevosalan yritykset ovat pärjänneet hyvin.

TEM:in ja Jyväskylän kaupungin keskinäinen innovaatioiminnan ekosysteemisopimus ulottuu vuoteen 2027 ja luo uusia avauksia liikunnan, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen sekä uudistuvan teollisuuden toimialoille.

Metalli- ja teknologiateollisuuden osalta näkymät ovat useita muita aloja valoisammat. Valmetin hyvä tilanne heijastuu koko ketjuun. Valmetin

paperi- ja kartonkiteknologian Rautpohjan tehta-
an tilauskanta on erinomainen ja työllisyys on var-
mistettu koko vuodeksi. Traktorinvalmistaja Valtra
teki Äänekosken Suolahden tehtaalle suurimman
investoinnin vuosikymmeniin. Tehtaalle rakenne-
taan huippunykyaikainen maalaamo, jossa hyö-
dynnetään robotisoitua maalausta, virtuaalisessa
3D-ympäristössä tehtävää robottiohjelmointia
sekä ennen maalausta tapahtuvaa automatisoitua
pesu- ja esikäsitteilylinjaa. Toiminta alkaa 2022.
Vuoden takaisista koronahaasteista tilanne on nyt
parantunut ja tilauskanta on hyvä. Metsäkoneyhtiö
John Deere Forestry Oy investoi uuteen asia-
kaspalvelukeskukseen Laukaan Leppävedellä.

Myönteisiä uutisia ovat myös Veolian investoinnin
suunnittelu sekä Heavy Centerin verkoston laajen-
tuminen Hirvaskankaalle. Veolia Services Suomi
Oy aikoo rakentaa Metsä Fibren biojalostamon
yhteyteen puhdistuslaitoksen, jossa valmistetaan
selluntuotannossa syntyvästä raakametanolista
biometanolia liikennepolttoaineeksi; kokonaisin-
vestoinnin arvo on yli 30 miljoonaa euroa. Kiuas-
ja saunayhtiö Harvian sauna- ja spa-markkinan
kysyntä on hyvä koronapandemiasta huolimatta.
Yhtiö laajentaa Muuramen tehdasta, investoin-
nin kokonaisarvo on 2,5 miljoonaa. Viime vuonna

yhtiö palkkasi 40 työntekijää lisää ja uusien palk-
kaaminen on jatkunut alkuvuonna.

Rakennusala vetää hieman henkeä varsin hyvien
viime vuosien jälkeen. Toki teollisuuden ilmoit-
tamat investoinnit (mm. Spinnova ja Harvia)
luovat hyvää pohjaa ja uskoa. Hippoksen alueen
(jäähallit, liikuntakeskus, voimistelutilat, har-
joitusjäähallit, pesäpallstadion ja osaamiskes-
kus) rakentamisen on määrä käynnistyä vuoden
2021 lopulla, hanke on suuruudeltaan 150 milj.
euroa. Uusien asuntojen rakentaminen on hiipu-
nut tasaisesti useamman vuoden ja kehityksen
ennakoidaan jatkuvan samankaltaisena. Korja-
usrakentamisen osuus kasvaa samalla. Tuulivoi-
mahankkeita on Keski-Suomessa vireillä useita,
mutta toiminnassa tällä hetkellä on vasta yksi
kuuden voimalan kohde.

IT-alaa korona ei ole koetellut samalla tavoin kuin
 muita aloja ja siellä se on myös mahdollistanut
uusia innovaatioita. Yksi esimerkki on seuranta-
laitteita valmistava startup, Logmore Oy, jonka tek-
nologialla on globaalia kysyntää mm. rokotusten
ja elintarvikkeiden kuljetuksissa. Monet yritykset
ovat tehneet digiloikan ja verkkokauppa ja mobiili-
applikaatiot ovat tulleet jäädäkseen. Seuraavana

haasteena onkin, miten digitalisaation alkanut kehitys saadaan jatkuvaksi ja kehittymään seuraavalle tasolle.

Pitkittynyt koronapandemiatilanne ja sen tuomat haasteet elinkeinotoimintaan ovat vaikeuttaneet toimintaa erityisesti palvelu-, matkailu-, hotelli- ja ravintola-aloilla, tapahtuma- ja kulttuurialalla, luovilla aloilla sekä mm. vientiasennuspalveluissa ja henkilökuljetuksissa. Koronarajoitukset ovat laittaneet nämä toimialat todella ahtaalle. Maakunnan merkittävä rooli matkailutoimialan ja kokous- ja kongressimatkailun isännöijänä on ollut pandemian ensivaiheen välitön iskun vastaanottaja. Toimialakokonaisuuden elpymisen ennakoidaan alkavan asteittain pandemian väistymisen myötä.

Monet kivijalkakaupan yritykset ovat joutuneet lopettamaan toimintansa ja useilla erikoisliikkeillä on vaikeuksia muuttuneessa tilanteessa. Poikkeuksena on kuitenkin urheiluun ja ulkoiluun, piha- ja puutarhatuotteisiin liittyvä kulutuskysyntä, joka säilyy jatkossakin melko hyvänä. Myös ruokakauppa ja elintarviketeollisuus ovat pärjänneet hyvin. Kokonaisuudessaan koronasta kärsineitä aloja ja yrityksiä on huomattavasti enemmän kuin siitä hyötyjiä.

Henkilöstökuljetusten kysyntä on laskenut. Erityisesti maaseutumaisten kuntia koskettavia markkinaehtoisia linja-autoliikenteen vuoroja on lakanut koronan aikana. Etätyöskentely ja -opiskelu vaikuttavat joukkoliikenteen matkustajamääriin. On arvioitu, että pitkään kestänyt tilanne vaikuttaa joukkoliikenteen matkustajamääriin myös pandemian jälkeen.

Kauppakamarin keskisuomalaisille jäsenyrityksille suunnatun kyselyn mukaan isoa konkurssiaaltoa ei liene luvassa. Tilastokeskuksen mukaan konkurssien määrä Keski-Suomessa vuonna 2021 tammi-helmikuussa (19 konkurssia) väheni viime vuoden tilanteesta (32 konkurssia).

ELY-keskuksen yritysrahoituksen osalta mennyt vuosi oli erityisen vilkas: koronapandemiasta johtuvan poikkeusrahoituksen lisäksi normaalin yritysrahoituksen kysyntä saavutti edellisvuoden tason vuoden viimeisellä puoliskolla tapahtuneen kasvun myötä. Vuoden 2021 alkupuoliskolla yritysrahoituksen kasvu on jatkanut hakemusmäärien ylittäessä 100 % kasvun Keski-Suomen alueella edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattaessa. Yritysrahoituksen voimakkaan kasvukehityksen taustalla voidaan arvioida olevan mm. yritysten tarve reagoida poikkeuksellisen nopeisiin toimintaympäristön muutoksiin. Taustalla oleva pandemiatilanne on vähentänyt yritysten kansainvälistymishankkeita kehittämisen painopisteiden ollessa uusien tuotantomenetelmien, palveluiden sekä uudenlaisen kestävä liiketoiminnan kehittämisessä. Edellä mainitut kehittämisen painopisteet uudistavat osaltaan liiketoimintaa ja luovat valmiudet myös laajempiin kansainvälistymisen mahdollisuuksiin pandemian jälkeisessä ajassa. Maaseutuohjelman yritystukien kysyntä on jatkunut ja näyttää jatkuvan entisellä tasolla.

Pitkittyneen koronatilanteen vaikutuksia on vaikea ennakoida, mikä näkyy alueiden tulevaisuuskehityksen arvioiden vaihteluna. Vaikutukset vaihtelevat voimakkaasti aloittain ja alueittain. Esimerkiksi kaupan alalla uhkana lähitulevaisuudessa on koronatilanteen pitkittymisen vaikutukset kuluttajien ostokäyttäytymiseen, mikä haastaa reagoimaan digitaaliseksi ja monikanavaiseksi muuttuvaan markkinaan.

Keski-Suomessa on ollut ilahduttavia isoja investointeja koronasta huolimatta. Taustalta löytyy yhteisiä piirteitä: yhtäältä pitkään jatkuneen

tki-toiminnan uudet biotalouden jalostuksen lisäarvon tuotteet, jotka ovat nyt teollisen valmistuksen ja sen skaalaamisen vaiheessa ja toisaalta tuotannon automatisointiin liittyvä vahva panostus. Jatkuva tki-toiminta ja siihen panostusten lisääminen on välttämätöntä, jotta voimme taata kestäväen kasvun tulevaisuudessa. Pitkään jatkuneen tki-toiminnan tulokset näkyvät nyt mm. biopohjaisen tekstiilikuidun tuotannossa.

Haasteena on saada koko tekstiilivalmistuksen arvoketjun (kehrääminen, värjääminen ja kutominen) valmistus Suomeen. Tässä metsä- ja tekstiiliteollisuuden yhteistyö on oleellista. Nyt ketju katkeaa tekstiilikuidun valmistamisen jälkeen. Tästä alkaa tekstiiliteollisuuden vaiheet, joista kertyy merkittävin arvonnisa. Automatisaation, digitalisaation ja robotisaation avulla koko arvoketjun luominen on mahdollista Suomeen. Investoiminen kehuuuseen, kutomiseen sekä muihin arvoketjun osiin on oleellista jalostusarvon nostamisessa Suomessa. Samoin tekstiilien suunnittelua, myyntiä ja markkinointia olisi saatava Suomeen.

Monien maakunnassa tehtyjen investointien myötä tuotannon automaatioaste nousee, millä on vaikutusta tuotannon tehokkuuden, tuottavuuden sekä kilpailukyyn lisäksi myös työvoiman kysynnän määrään ja laatuun. Investointeja varten yritykset tarvitsevat varmuutta ja uskoa tulevaisuuteen. Tässä koronakriisin hallinta on kriittisessä asemassa.

Koronan myötä monien yritysten ottaman digiloikan soisi jatkuvan seuraavalle tasolle, esimerkiksi alustatalouden, tekoälyn, lisäävän valmistuksen ja lisätyn todellisuuden mahdollisuuksiin. Alustojen mahdollisuudet ovat kaikkien yritysten ulottuvilla. Kyse on vain siitä, ketkä ottavat seuraavan loikan ja muotoilevat liiketoimintaansa alustoja ytimeeseen hyödyntäväksi.

TYÖVOIMAN KYSYNNÄN JA OSAAMISTARPEIDEN NÄKYMÄT

Keski-Suomessa oli tammikuun lopussa 3064 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin vuosi sitten. Kaikkiaan työttömiä oli 18 048 (kasvua 20,4 %). Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli vuo-

den 2021 tammikuussa 2317, mikä oli 19,25 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömyysaste on 14,4%: korkein Saarijärvellä (19,4 %), matalin Muuramessa (9,8 %).

Jyväseudun alueen haasteellisena erityispiirteenä on koulutuksen voimakas keskittyminen. Opiskelijatyövoimaa on tarjolla runsaasti. Suuren opiskelijatyövoiman määrän takia esim. palveluajalojen työttömien on vaikeampi työllistyä. Jyväskylään halutaan jäädä opintojen jälkeen. Alue ei kuitenkaan tarjoa kaikille valmistuville työpaikkoja, erityisesti senkään vuoksi, että osa korkeasteen koulutusaloista vastaa koko valtakunnan osaamistarpeisiin.

Jyväskylän seudulla rekrytointidotukset ovat nousseet, myös eteläisessä Keski-Suomessa odotukset ovat parantuneet syksystä, mutta pohjoisen Keski-Suomen osalta tilanne on heikentynyt.

Keskisuomalaisista pk-yrityksistä 16 % kokee edelleen ongelmia työvoiman saatavuudessa. Saatavuusongelmia on eniten Jyväskylän seudulla (18 %) ja pohjoisessa Keski-Suomessa vähiten (12 %). Yleisimmät tavat turvata osaavan työvoiman saatavuus ovat henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä alihankinta- ja toimittajaverkoston käyttö.

Keski-Suomen alueella sotealan työntekijöistä on työvoimapulaa lähihoitajista, sairaanhoitajista sekä sosiaalityöntekijöistä ja psykologeista. Teknisillä aloilla on pulaa osaajista erityisesti metalli- ja betonituotealoilla. Lisäksi etenkin Pohjoisessa Keski-Suomessa on pulaa puuteollisuuden työntekijöistä. Työvoimakoulutusta järjestään uusiin tutkintoihin ja suoraan työmarkkinoille johtavana lisä- ja täydennyskoulutuksena työvoimapulaloille. Työvoimakoulutuksessa oli vuonna 2021 tammikuun lopussa 705 työnhakijaa, mikä on 14 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Työvoimakoulutuksessa on kasvanut erityisesti tutkintoon johtavien koulutusten määrä. Heikkoihin signaaleihin perustuen suunnitellaan ja hankitaan uusia (toimialat ja koulutusasteet ylittäviä) työvoimakoulutusavauksia. Parhaimmillaan ne tuottavat uutta liiketoimintaa niille yrityksille, joissa opiskelijat tekevät työssäoppimisjaksonsa. Rekrytointiin liittyvän koulutuksen kysyntä on kasvanut, ja sitä käytetään

erityisesti teollisuuden eri aloilla. Työpaikkakehitys on heikentynyt erityisesti palvelualoilla ja tämän heikon kehityksen odotetaan jatkuvan. Uusia avoimia työpaikkoja on ja tulee olemaan varsinkin julkisella sektorilla. IT-alan työpaikkakehitys on säilynyt hyvällä tasolla myös korona-aikana ja tämän ennakoidaan pysyvän samankaltaisena.

Keski-Suomen alueella on alkanut kaksi työllisyyden kuntakokeilua. Jyväskylän seudun kuntakokeiluun kuuluvat Jyväskylä, Laukaa, Muurame ja Äänekoski. Toinen kuntakokeilualue koostuu kunnista Jämsä-Keuruu-Saarijärvi. Työttömien opiskelumahdollisuudet ovat kasvaneet työvoimakoulutuksen lisäksi avoimien korkeakoulujen työttömille suunnattujen maksuttomien opintojen myötä. Alueella on aloittanut myös OsaajaKS, joka on jatkuvan oppimisen palveluketju. OKM:n rahoittaman hankkeen tehtävänä on auttaa keskusomalaisia työnhakijoita työllistymään lisäkoulutuksen avulla ja turvata näin alueen työnantajille osaavaa työvoimaa.

TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄN JA RAKENTEEN NÄKYMÄT

Pitkäaikaistyöttömien ja lomautettujen määrä jatkoi kasvua: Pitkäaikaistyöttömiä vuoden 2021 tammikuun lopussa oli 3627, mikä on 54,84 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Myös työvoimakoulutuksessa ja valmennuksessa olevien määrä kasvoi. Työvoimakoulutuksessa oli vuonna 2021 tammikuun lopussa 705, mikä on noin 14 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Uusia avoimia työpaikkoja oli tammikuussa 3046, mikä on viime vuotta hieman enemmän. Tammikuussa työpaikoista täytettiin 317. Uusia avoimia työpaikkoja on edelleen, mutta niiden määrän kasvu on vähentynyt vuositasolla. Välittömistä pandemian vaikutuksista huolimatta työttömyyden kasvu miesten (19,81 %) ja naisten (21,35 %) välillä on samankaltaista.

Keväällä 2020 lomautusten määrät lähtivät jyrkkään nousuun, mutta ne laskivat jonkin verran kesän ja syksyn myötä. Edelleen lomautusten määrä on aiempia vuosia huomattavasti suurempi. Erityisesti rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden sekä prosessi- ja kuljetustyönteki-

jöiden lomautukset ovat pitkittyneet ja ajoittuivat aloille tyypillisesti, mutta entistä vahvemmin vuodenvaihteeseen. Lomautusten arvioidaan vähenevän tasaisesti kaikissa ammattiryhmissä, mutta teknisillä aloilla muita aloja hitaammin. Huomattavaa on, että osa lomautuksista on muuttunut irtisanomisiksi. Edelleen alueella on paineita lomautuksiin ja irtisanomisiin. PK-barometrin mukaan 23 % pk-yrityksistä kokee tarvetta sopeuttaa toimintaansa (mm. lomautuksia, työaikajärjestelyitä, liiketoiminnan karsimista ja keskittymistä yrityksen ydinalueelle, irtisanomisia).

Pitkittynyt koronapandemiatilanne on erityisesti vaikuttanut matkailu sekä hotelli- ja ravintolatoimialoilla, tapahtuma-alla, luovilla-aloilla sekä erilaisissa kuluttajapalveluissa työttömyyden rakentamiseen. Äkillisissä toimialakohtaisissa muutoksissa siirtyminen toisten toimialojen tehtäviin vaatii osaamisen uudelleenmuotoilua. Kasvanut pitkäaikaistyöttömyyden määrä nousee tulevaisuuden haasteeksi kaikilla seuduilla. Tähän tulisi kiinnittää erityistä huomiota juuri nyt.

Tulevaa työttömyyden kehitystä ennakoitaessa kevät näyttäisi siltä, että Keski-Suomessa kokonaistyöttömyys jatkaisi laskuaan kuten viime vuoden lopun aikana. Pitkäaikaistyöttömyyden arvioidaan jatkavan kiihtymistään. Erityisesti nuorten alle 30-vuotiaiden kiinnittyminen työmarkkinoille on entistä vaikeampaa. Ammatillisen koulutuksen osalta soveltuvien työssäoppimispaikkojen löytäminen on vaikeutunut pandemiatilanteen takia siitä huolimatta, että opetus- ja työssäoppimispaikkojen järjestelyissä on tehty merkittäviä muutoksia. Vaikka nuorisotyöttömyyden osalta kasvuvauhti on samansuuntaista kuin kokonaistyöttömyyden, eroaa alle 30-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömyyden suhteellinen kasvuvauhti muista ikäryhmistä.

Työvoimarakenne ei pysty useinkaan vastaamaan osaavan työvoiman tarpeeseen monilla aloilla. Osa-aikaisuus ja osatyökykyisten työmarkkinoille saaminen edellyttäisi työn rakenteellista muutosta ja muutoksia osatyökykyisten palveluihin. On arvioitu, että pitkään kestänyt tilanne vaikuttaa joukkoliikenteen matkustajamääriin myös pandemian jälkeen.

JYVÄSKYLÄN SEUTUKUNTA

HANKASALMI, JYVÄSKYLÄ, LAUKAA, MUURAME, PETÄJÄVESI, TOIVAKKA, UURAINEN

Jyväskylän seutukunnassa asui vuoden 2020 lopussa 187 173 henkilöä. Vuoden aikana väestö kasvoi 921 henkilöllä. Vuoden 2020 lopussa töttömiä työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 15,4 % ja työttömiä työnhakijoita oli 13 681.

YLEISKUVA ALUEEN TILANTEESTA JA NÄKYMISTÄ

Jyväskylän seutukunnalla on vahvaa osaamista alueella sijaitsevien korkeakoulujen, oppilaitosten ja tutkimuslaitosten myötä. Jyväskylän yliopistossa alkava uusi tietotekniikan DI-koulutus yhdistää IT:n monialaisiin ihmistieteisiin. Kandidaattivaiheeseen haetaan opiskelijoita kevään 2021 haussa.

Työ- ja elinkeinoministeriö on solminut Jyväskylän kaupungin kanssa innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen vuosille 2021–2027. Valtion ja yliopistokaupunkien välisissä sopimuksissa sovitaan lähivuosien strategisista kasvun kärjistä ja innovaatiotoiminnasta. Jyväskylän ekosysteemi-

misopimuksen strategisen tason painopisteet ovat liikunta, terveyden edistäminen ja hyvinvointi sekä uudistuva teollisuus. Ekosysteemisopimuksen myötä valituille kärkialoille pystytään käynnistämään kehityspolkuja, joilla luodaan tulevaisuuden hyvinvointia ja elinvoimaa.

Jyväskylän, Lahden ja Kuopion kaupunkiseutujen ensimmäisistä maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksista on saavutettu neuvottelutulos. Jyväskylän kaupunkiseutu onkin sopimuksen myötä saamassa miljoonien eurojen tuen mm. liikenneverkon kehittämiseen ja joukkoliikenteeseen Sopimuksella tuetaan kaupunkiseudun ja kuntien välistä yhteistyötä. Mukana ovat Jyväskylän seutukunnan kuntien lisäksi Äänekoski. Sopimus on tarkoitus hyväksyä kesään 2021 mennessä.

Jyväskylän kaupunkikehitysalustat Kangas, Hippos ja kaupunkikeskusta sekä Eteläportin alue

KESKI-SUOMI

TILANNE

	NYT	6 KK-	12 KK-
ELINKEINOELÄMÄ JA YRITYS TOIMINTA	--	+	++
TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄ JA RAKENNE	--	○	+
TYÖVOIMAN SAATAVUUS	+	+	○

Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi

toimivat alustoina innovoinnille. Ne ovat pitkäkestoisia ja monipuolisia tekemisen alueita, joihin liittyy myös isoja investointeja. Kaupunki-kehitysalustat liittyvät osaltaan myös ekosysteemisopimuksen kautta syntyviin kehityspolkuihin.

Jyväskylän seutukunta on selvinnyt koronakriisistä kohtuullisesti. Seutukunnan kuntataloudet eivät ole heikentyneet niin voimakkaasti kuin koronakriisin alussa arvioitiin. Tähän ovat vaikuttaneet valtion tukitoimet sekä yritysten ennakoitua parempi selviytyminen epidemian aikana. Joissakin kunnissa koronan vaikutukset ovat nähtävissä yritysten heikenneessä taloustilanteessa ja investointihaluttomuudessa. Vaikutukset eivät näy vielä kuitenkaan kovin voimakkaana, koska yritykset ovat käyttäneet omia säästöjään selviytymiseen; tilanne konkretisoi tuu vasta tämän vuoden lopulla ja ensi vuoden aikana. Jyväskylässä uusia yrityksiä perustettiin enemmän kuin yrityksiä lakkautettiin; yritysten määrän nettolisäys oli tosin hieman edellisvuotta pienempi. Koronan vaikutukset toimintaympäristöön haastavat yritysten perinteisiä tapoja saavuttaa asiakkaita. Pk- barometrin mukaan monet yritykset ovat mukauttaneet toimintaansa, muuttaneet toimintatapoja ja kehittäneet uusia tuotteita tai palveluita samalla kun digitalisoinnissa on tapahtunut suurta kasvua. Muutokset jäänevät pysyviksi.

Jyväskylä houkuttaa koronaepidemiasta huolimatta edelleen myös alueen ulkopuolelta kaupunkiin sijoitettavia yrityksiä. Viime vuonna sijoituspäätöksen lukumäärä oli samalla tasolla kuin edellisinäkin vuosina. Seutukunnalle on saatu ilahduttavasti isoja investointi uutisia liittyen tuotantotoimintaan ja tarvittaviin tilainvestointeihin: esimerkiksi Spinnova, Harvia, John Deere ovat tehneet mittavia investointeja. Valmetin liikevaihdossa tapahtui nousua ja tilauskanta on vahva. Myös Alvan, Tapojärven ja Elkerin uutisointia sähkö- ja elektroniikkaromun urban mining -vientituotteen kehittämisestä voi pitää lupaavana. Vuonna 2020 Jyväskylän yliopistolle valmistui demolaitos.

Väestömäärältään Jyväskylän seutukunnassa syntyneiden määrä ylitti kuolleiden määrän viime vuonna Jyväskylässä, Laukaassa, Muuramessa ja Toivakassa. Jyväskylässä kehitys on ollut positiivista opiskelijoiden suuren määrän vuoksi. Kaupungin asukasluku kasvoi viime vuonna,

mutta muutto toisista kunnista heikkeni.

ELINKEINOELÄMÄN TILANNE JA NÄKYMÄT

Kasvukeskusten joukossa Jyväskylän seutukunta on menestynyt suhteellisesti muita kasvukeskuksia paremmin koronaepidemian aikana. Hyvää tulosta selittää rakentamisen, teknologiateollisuuden ja kaupan hyvä menestys. Eniten koronakriisi on vaikuttanut pieniin ravintola- ja palvelualan yrityksiin sekä matkailualalle. Seutukunnan palvelualojen pienet yhden ja muutaman hengen yritykset ovat kärsineet koronan aiheuttamista rajoitustoimenpiteistä huomattavasti ja niiden liikevaihto on romahtanut. Matkailutoimialan osalta koronarajoitukset ovat vaikuttaneet ulkomaisten matkailijoiden määrään negatiivisesti ja matkailuyrityksien majoitusvuorokaudet ovat jääneet alhaiseksi. Tapahtumien ja tilaisuuksien poisjäänti on myös laskenut toimijoiden liikevaihtoa. Näiden toimialojen lähitulevaisuudelle ratkaisevia ovat rokatusten eteneminen ja liikkumisrajoitusten purkaminen.

Hippoksen alueen rakentamisen on määrä käynnistyä vuoden 2021 lopulla. Hanke on suuruudeltaan 150 miljoonaa euroa ja noin 100 000 neliötä. Hanke käsittää peruskorjatun ja laajennetun jääareenan, liikuntakeskuksen ja voimistelutilat, harjoitusjäähallit, pesäpallostadionin ja sekä osaamiskeskuksen. (Jyväskylän seudun kiinteistömarkkinakatsaus 2021). Viime vuoden lopussa Keski-Suomen keskussairaalan alueelle (Kukkula) vihittiin käyttöön uusi sairaala Nova 2020. Investoinnin arvo oli 550 miljoonaa.

Jyväskylän eteläpuolelle, Jyväskylään valmistui vuonna 2020 poikkeuksellisen paljon uutta toimistotilaa. Jyväskylän seudulle valmistui uutta liiketilaa vuonna 2020, kun valmistuneet kohteet kasvattivat liiketilakantaa vajaalla 10 000 neliöllä. Vuoden lopussa uutta tilaa oli rakenteilla vain reilu 4000 neliötä eikä uusia merkittäviä hankkeita ole näköpiirissä. Valmistumisvaiheessa on toimistorakentamisen kohde Kankaan Arkki. Muuramessa toimitilojen ja toimitilatonttien kysyntä on samalla tasolla tai on jopa koronaa edeltävää aikaa suurempaa.

Teollisuus- ja varastorakentamisen osalta valmistui Seppälänkankaalle yhteensä 5000 neliötä Kuljetusliike Ville Silvastille ja Volvo Truck Centerille. Vuoden lopulla käynnistyi puolestaan lähes 10 000 neliön teollisuuskohteen rakentaminen DB

Santasalolle Eteläportin alueella. (Jyväskylän seudun kiinteistömarkkinakatsaus 2021.) Eteläporttiin, yritysten kehittämis- ja kehitysympäristöön, on tavoitteena rakentua Euroopan modernein valmistavan teollisuuden digitaalinen palvelukeskittymä. Ekologista kuitua valmistava Spinnova Oy ilmoitti rakentavansa tekstiilikuitutehtaan Jyväskylään. Hankkeen kokonaisarvo noin 50 miljoonaa euroa. Useita muitakin merkittäviä elinkeinoelämän investointeja toteutui vuoden 2020 aikana, esimerkiksi Foodinin (Rawmance Oy) tuotantolaitos Vaajakoskella.

Seutukunnalla on vahvaa metalli- ja konetekniikka-alan toimintaa. Seutukunnan metalliteollisuuden osalta yritykset ovat selviytyneet hyvin koronakriisistä huolimatta. Toimiala on kyennyt investoimaan uusiin koneisiin, laitteisiin ja toimitiloihin. Toimialalla on jonkin verran työvoimapulaa. Muuramen suurin yritys Harvia Oy kasvatti viime vuonna henkilöstönsä määrää yli 30 henkilöllä. Yritys investoi uuteen tehdashalliin ja tuotantolinjaan, millä on tarkoitus nostaa tehtaan automaatioastetta, tuottavuutta ja tehokkuutta. Investoinnin kokonaisarvo on 2,5 miljoonaa. Laukaan Leppävedellä otettiin käyttöön metsäkoneyhtiö John Deere Forestry Oy:n uusi asiakaspalvelukeskus. Investoinnin arvo oli noin kolme miljoonaa.

Luonnonvarakeskuksen Laukaan laitokselle rakennetaan kaksi uutta kalankasvatushallia ja samalla vanhoja tiloja uusitaan. Toimipisteestä on tulossa vesiviljelytutkimuksen kärkipaikka Suomessa.

TYÖVOIMAN KYSYNNÄN JA OSAAMISTARPEIDEN NÄKYMÄT

Jyväskylän seudulla haasteena on suhteellisen korkea työttömyysaste ja toisaalta pula osaavasta työvoimasta eri aloilla. Erityispiirteinä alueella on suuri korkeakoulutettujen työttömien ja pitkäaikaisyöttömien määrä. Korkeakoulutettujen työvoimarakenne ei vastaa täysin alueen työvoiman kysyntää, sillä useat yliopiston tutkinto-ohjelmat valmistavat töihin, joiden suorituspaikka jakautuu tasaisesti ympäri Suomea. Tämä koskettaa erityisesti kasvat-, humanistisia ja yhteiskunnallisia aloja.

Pääosin osaajapulan täyttämiseksi edellytykset kuitenkin löytyvät Jyväskylän seudulla hyvin. Alueella toimii EduFutura oppilaitosverkosto, jonka merkitys alueelle tulee korostumaan jatkossa erityisesti jatkuvan oppimisen ja työelämäyhteistyön teemoissa. Maahanmuuttaneiden työllistymiseen liittyviä palveluita kehitetään, kun käynnissä olevan kuntakokeilun lisäksi kaksi kehittämishan-

ketta parantavat palvelutarjontaa osaamiskeskusten ja InfoGlorian osalta.

Osaavaa työvoimaa tarvitaan erityisesti ict-, sote-, kone- ja metallialoilla. Vaikka Keski-Suomessa valmistuu ict-alan korkeakoulutettuja valtakunnallisesti suhteellisesti toiseksi eniten, kysyntää on erityisesti ohjelmistokehittäjistä. Tällä hetkellä merkittävä osa ict-alan osaajista työllistyy kesken opintojen.

Sotealan työntekijöistä, kuten sairaanhoitajista, lähihoitajista, lääkäreistä on pulaa. Työvoiman kysyntään on pyritty vastaamaan työvoimakoulutuksilla. Työvoimakoulutuksessa oli vuonna 2021 tammikuun lopussa 513, joka on 22 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Sen sijaan omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella on kokenut pienen laskun.

TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄN JA RAKENTEEN NÄKYMÄT

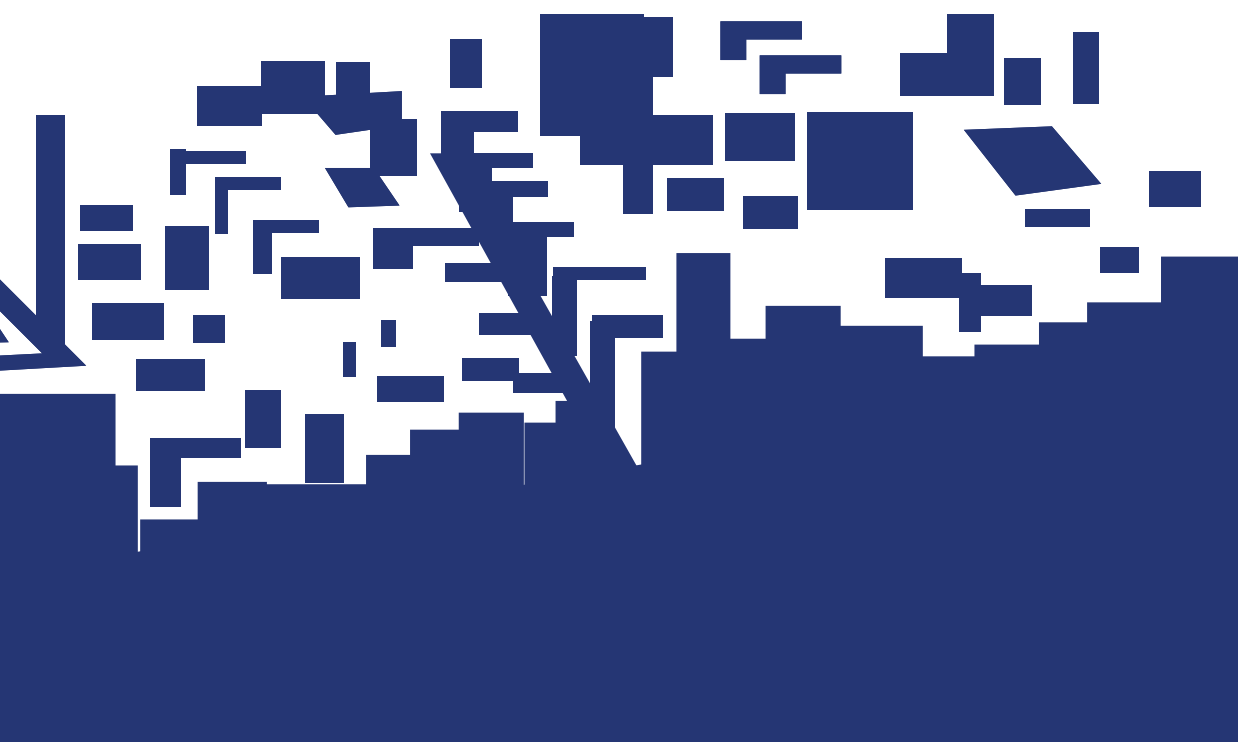
Työnhakijoita vuoden 2021 tammikuun lopussa oli 25978, mikä on 13 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2021 tammikuussa 12822, mikä on noin 24 % enemmän kuin aiempänä vuonna.

Jyväskylän alueella kokoaikaisesti lomautettuja oli tammikuussa 2021 noin 600, mikä on 143 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Lomautukset kuitenkin ovat jatkaneet laskua viime vuoden kesän huippulukemista. Eniten lomautuksia tammikuun alussa oli tekniikan aloilla. Sen sijaan palvelualojen lomautukset ovat pääosin päättyneet ja osa lomautuksista on realisoitunut työttömyydeksi.

Uusissa avoimissa työpaikoissa on vuoden takaiseen ollut lievää kasvua. Avoimia työpaikkoja tammikuun 2021 aikana oli 2335. Tämä on 4 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Jyväskylän alueella nuorisotyöttömyys on jatkanut kasvuaan. Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2021 tammikuussa 1755, mikä oli 23 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömiä vuoden 2021 tammikuun lopussa oli 2593. Tämä on 55 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Alueella työttömyyden kasvun ennakoidaan hiipuvan ja lomautusten määrän laskevan. Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys arvion mukaan jatkaa kasvuaan. Uuteen ammattiin valmistuvat ja työmarkkinoille ensi kertaa suuntaavat ja vielä siihen kiinnittymättömät muodostavat lähiaikojen merkittävän ongelman.

JÄMSÄN SEUTUKUNTA

JÄMSÄ

Jämsän seutukunnassa asui vuoden 2020 lopussa 22 055 henkilöä. Vuoden aikana väestö väheni 333 henkilöllä. Vuoden 2020 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 14,6 % ja työttömiä työnhakijoita oli 1 288.

Kuhmoinen siirtyi vuoden 2021 alussa Pirkanmaalle Tampereen seutukuntaan. Kuhmoisten väkiluku sisältyy edellä Jämsän vuoden 2020 väkilukuun, mutta työttömyysluvuissa Kuhmoinen ei ole mukana.

YLEISKUVA ALUEEN TILANTEESTA JA NÄKYMISTÄ

Aikajanan mukaan metsäteollisuuspaikkakunnat kärsivät koko maassa heikosta kysynnästä ja hintojen laskusta. Jämsän seudulla liikevaihdot laskivat 19,8 %. Elokuussa 2020 UPM tiedotti Kaipolan paperitehtaan sulkemisesta, tehtaan sulkemisen vaikutukset realisoituvat aluetalouden keväällä, jolloin työsuhteet tehtaalla päättyvät. Koulutuspolkujen ja uudelleentyöllistymi-

sen jälkeen työttömiksi on jäämässä noin 350 henkilöä. Alihankintaketjujen osalta näkymät ovat ennakoitua paremmat. Heijastusvaikutuksineen tehtaan lakkauttamisella arvioidaan olevan kaksinkertainen työpaikkojen menetys. Taloudelliset vaikutukset liittyvät mm. verotulojen ja ostovoiman vähenemiseen sekä arvioituun poismuuttoon paikkakunnalta.

Kaipolan lakkauttamispäätöksen seurauksena perustettu Jämsän kaupungin äkillisen rakennemuutoksen työryhmä on jatkanut toimintaansa vaihtaen tietoja ja etsien ratkaisuja uusien työpaikkojen löytymiseksi. Työryhmään osallistuu kaupunkikonsernin lisäksi edustajat TEM:stä, ELY-keskuksesta, TE-toimistosta, Keski-Suomen liitosta, Gradiasta sekä Jämsän Yrittäjät ry:stä. Syksyllä käynnistyneen Yritysvelho-hankkeen projektipäällikkö on kontaktoinut lähes puolensataa potentiaalista asiakasta korvaavien työpaikkojen löytämiseksi Jämsän seudulle. Uusien työpaikkojen uskotaan syntyvän mm. bio- ja kiertotalouden

JÄMSÄN SEUTUKUNTA

TILANNE

	NYT	6 KK-	12 KK-
ELINKEINOELÄMÄ JA YRITYSTOIMINTA	---	-	+
TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄ JA RAKENNE	-	---	○
TYÖVOIMAN SAATAVUUS	○	○	○

Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi

aloille. Digitalisaatio ja etätöiden yleistyminen tuo uusia mahdollisuuksia kasvukeskusten ulkopuolelle. Keväällä perustettava Jämsä Tehdas -yhteistyötila palvelee etätöiden sijoittumista Jämsään. Jämsän seutukunnalla elinkeinoelämä on odottavalla kannalla Korona pandemian jälkeisen ajan normalisoitumiseksi sekä uusien toimijoiden löytymiseksi myöhemmin vapautuvalle Kaipolan paperitehtaan alueelle.

Yritysten perustannassa vuosi 2020 oli poikkeuksellinen. Korona pandemiasta huolimatta yrityksiä perustettiin edellisvuotta enemmän ja samaan aikaan niitä lopetettiin vähemmän. Myös alkuvuosi 2021 on ollut suhteellisen vilkasta yritysten perustamisneuvonnassa. Yritysten rekisteröintimäärät heijastelevat laajemminkin kevyrittäjyyden ja sivutoimisen yrittäjyyden lisääntymistä.

Metalliteollisuudessa, sosiaali- ja terveysalalla sekä ravintola- ja catering-alalla on rakenteellinen pula osaavista työntekijöistä. Ilmailuteollisuudessa kaupallisen ilmailun taantuminen koronapandemian takia on johtanut tuotannon supistuksiin ja noin 10 henkilön irtisanomisiin. Työn kysynnän ja tarjonnan kohtaamisongelmaa ratkotaan aktiivisesti koulutusorganisaatioiden, kehittäjien ja työnantajien yhteistyössä.

Seudun kunnissa toiminnan tarkastelu sekä organisaatiouudistuksen läpivienti jatkuu ennakoiden kuntatalouden kehittymistä. Viime vuosi oli kuntataloudessa täysin poikkeuksellinen. Jämsän kaupungin talousennuste on 4,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen, mutta rakennemuutos tulee näkymään voimakkaasti ensi vuoden alusta lukien. Sosiaali- ja terveysalalla on hyvinvointialueiden valmistelu käynnissä. Jämsän sairaalan osalta suurin riski kohdistuu siihen, että ei voitaisi tuottaa palvelua muille hyvinvointialueille, mikä voi heijastua myöhemmin rakennemuutoksen syventymisenä.

Suurteollisuudessa toimintojen sopeuttaminen globaalien markkinoiden kysyntää vastaavaksi on jatkuvaa ja näkyy edelleen sekä henkilöstön supistamisina että pienimuotoisina rekrytoineina.

Liikennejärjestelmien kehittämisessä seutukunnan tärkeimpien hankkeita ovat valtatie 9 ja sen rinnalla kulkeva raideyhteys Jyväskylän ja Tampereen välillä sekä valtatie 24, joiden liikennöitävyyteen ja turvallisuuteen liittyviä tarpeita tulee

pitää edelleen esillä. Hallin yritysinfra on lähtenyt kehittymään ja myös Hallin tien merkitys on kasvamassa. Liikenneväylien kunto edellyttää korjausinvestointeja.

ELINKEINOELÄMÄN TILANNE JA NÄKYMÄT

Investointitukiasiakkaita on ollut, mutta kaikki eivät ole päätyneet tuen hakijoiksi mm. tukiteknisten syiden vuoksi. Osa investointeja suunnitelluista odottelee vielä koronan jälkeisen vakiintuneemman ajan palautumista. Keskisuurissa yrityksissä on investointihalukkuutta ja joitain investointien liikkeellelähtöjä on odotettavissa 2021. Osaajapulaa ja uudelleen työllistymisen edistämistä on ratkottu mm. rekrytointikoulutuksia ja oppisopimuskoulutusta järjestämällä.

Paperiteollisuus on tehnyt joitakin investointeja Jämsänkosken tuotantolaitokseen jatkaakseen Kaipolasta lopetettua sanomalehtipaperin tuotantoa. Kaipolan tehtaan alasajon seurauksena prosessilaitteita puretaan keväällä 2021 ja niitä pyritään sijoittamaan muille tuotantolaitoksille. Neuvottelut Kaipolan tehdasalueen tulevasta käytöstä jatkuvat kiinnostuneiden sijoittajien kanssa.

Ilmailuteollisuudessa kaupallisen ilmailun liiketoiminta-alueella pitkään jatkuneiden hankkeiden toimitusmäärät ovat laskeneet. Toimialalla on jatkettu toiminnan tehokkuuden lisäämistä, kymmenkunta henkilöä on ollut YT-menettelyn piirissä. Merkittävä kotimainen HX-hanke jatkuu; sen tavoitteena on korvata nykyinen Hornet-kalusto uusilla hävittäjillä. Neuvottelut jatkuvat valmistajien kanssa teollisesta yhteistyöstä, joka on erittäin tärkeä ja mittava mahdollisuus Hallin alueen työpaikkojen kannalta.

Teollisuuden alihankintayrityksistä ja metallialan valmistavan teollisuuden kärkiyrityksissä tuotantoon liittyviä investointeja on toteutettu maltillisesti. Valmistavassa teollisuudessa on edelleen rakenteellinen pula osaavasta työvoimasta. Rakennusosalalla on töitä riittänyt toistaiseksi suhteellisen hyvin. Entisiä jo ennen korona-aikaa sovittuja urakoita on viety eteenpäin. Pariin suurempaan liikerakentamiskohteeseen on myönnetty rakennusluvut, myös mökkisaneerauksia on toteutettu pandemian keskellä. Toimitilainvestointeja on suunnitteilla muutamassa pk-yrityksessä.

Kivijalka- ja marketkaupassa väestön rakenteel-

linen muutos vaikuttaa kuluttajakysyntään ja kauppojen toimintaedellytyksiin. Marketit ovat pärjänneet hyvin koronapandemian keskellä ruuan myynnin lisääntyneen ihmisten viettäessä enemmän aikaa kotona. Kivijalkamyymälöistä rautakaupat ja urheiluvälinekauppa ovat pärjänneet myös hyvin. Korona on kurittanut matkailuyritysten liikevaihdon kehitystä merkittävästi. Kotimaan matkailukysyntä, luonto- ja mökkimatkaluubumi, ei ole pystynyt korvaamaan koronaa edeltävää aikaa. Matkailuyrityksissä ja ravintola-alalla epävarmuus jatkuu. Tapahtumatuotanto ei kesän ja syksyn jälkeen ole päässyt vauhtiin. Toisaalta luontoon ja kotimaan matkailuun liittyvä kysyntä pienissä maaseutumatkailukohteissa ja mökkimajoitusmyynnissä on ollut muuhun matkailuun verrattuna vilkasta. Suuremmat matkailuinvestoinnit puuttuvat vielä mutta pienempiä maaseutu- ja vesistömatkailuun liittyviä investointeja on suunnitteilla.

Elintarvikealalla Jämsän seudun yritysten tilanne on vakaa. Yritykset kehittävät aktiivisesti toimintaansa, investoivat ja toimivat kansainvälisillä markkinoilla. Elintarviketeollisuuden alalla tuoteturvallisuus, vastuullisuus sekä ilmasto- ja ympäristöystävällisyys ovat vaikuttavia trendejä, jotka muokkaavat kuluttajien ja kaupan tarpeita ja toiveita. Jämsän seudun alalla toimivat yritykset seuraavat aktiivisesti alan kehittymistä ja kehittävät toimintaansa sen mukaisesti.

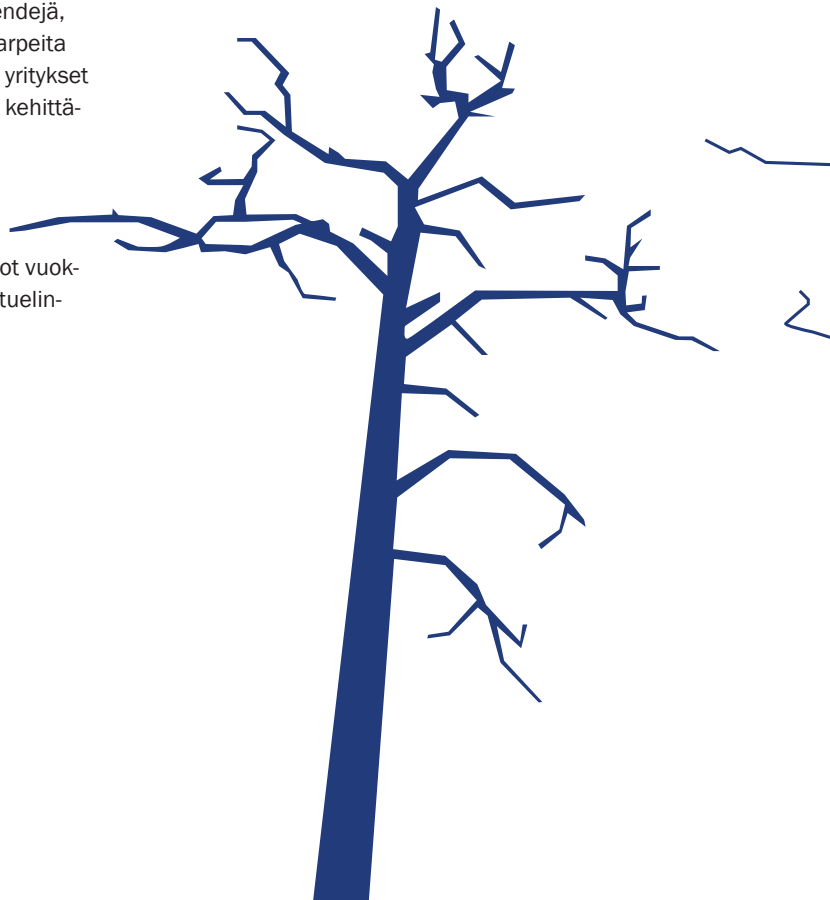
Maaseutuelinkeinoissa rakennemuutos jatkuu edelleen. Eläköitymisten myötä tilojen lukumäärä supistuu hitaasti ja pellot vuokrataan pääsääntöisesti toimiville maaseutuelin-

keinojen harjoittajille. Lähiaruokan pohjautuvan trendin odotetaan vahvistuvan vähitellen kuluttajakaukassa, ravintola- ja matkailualalla.

Yritysten investointihankkeita on Jämsän alueella käynnistynyt niukasti. Alueen keskisuurissa yrityksissä on kuitenkin suunnitteilla joitain tuotantoa kehittäviä investointeja. Jämsän alueelle kohdistetut yritystuet ovat toistaiseksi riittäneet hyvin pk-yritysten tarpeisiin, mutta tilanne voi muuttua nopeasti, jos Kaipolan alueelle löytyy työpaikkoja synnyttävä toimija, jolla on kyky investoida uuteen, tulevaisuuden kärkialoja edustavaan tuotantoon.

TYÖVOIMAN KYSYNNÄN JA OSAAMISTARPEIDEN NÄKYMÄT

Työvoiman kysynnän ja tarjonnan osalta on edelleen haasteita tietyissä ammattiryhmissä. Opetushenkilöstössä ja sosiaalitoimen tehtävissä on Jämsään vaikea saada työntekijöitä. Opettajat ja erityisopettajat, lähihoitajat, sairaanhoitajat, sosi-

aalityöntekijät, laitoshuoltajat ja kokit ovat ammattiryhmiä, joista on jatkuvaa pulaa.

Yksityisellä sektorilla metallialan ammattilaisista, logistiikka- ja kuljetusalan osaajista sekä kaupan alalta mm. myyjistä on jatkuvaa kysyntää. Työvoimakoulutusten määrä tulee lisääntymään alueella huomattavasti, jolla ratkaisua työvoimapula-aloille.

TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄN JA RAKENTEEN NÄKYMÄT

Työttömyyden määrässä ollaan Jämsässä edellisvuosien tasolla; työnhakijoita vuoden 2021 tammikuun lopussa oli 2596, mikä on 10 % enemmän kuin vuotta aiem-

min. Pitkäaikaistyöttömien osuus on sen sijaan kasvanut edellisvuoteen nähden. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut tammikuun 2020 ja 2021 välillä 38 %, joka eroaa koko Keski-Suomen alueesta huomattavasti (55 %). Muutokseen vaikuttanee korona ja yleinen työmarkkinatilanne.

Nuorten alle 25-vuotiaiden osuus työttömistä on pysynyt lähes samalla tasolla kahden viime vuoden ajan. Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2021 tammikuussa 169. Tämä on muutaman henkilön verran vähemmän kuin vuotta aiemmin. Tilanne eroaa huomattavasti muihin Keski-Suomen alueisiin verrattuna, sillä koko Keski-Suomen alle 25-vuotiaiden työnhakijoiden määrä on kasvanut 19 %.

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2021 tammikuussa 1173, mikä on noin 4 % enemmän kuin aiempina vuonna. Työvoimakoulutuksessa oli vuonna 2021 tammikuun lopussa 15. Tämä on 93 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Kokoaikaisesti lomautettuja oli tammikuun 2021 laskentapäivänä 127, mikä on noin 5 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Uusia avoimia työpaikkoja tammikuun 2021 aikana oli 162, mikä on noin 5 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Keväällä työttömien määrä tulee kasvamaan voimakkaasti, kun Kaipolan paperitehtaalta irtisanotujen työsuhteet päättyvät. Koronan seurauksena työmarkkinatuen piiriin on tullut yksinyrittäjiä, mikä näkyy mm. kelamaksujen lisääntymisenä. Jämsä on mukana maaliskuussa käynnistyneessä työllisyyden kuntakokeilussa.

KEURUUN SEUTUKUNTA

KEURUU, MULTIA

Keuruun seutukunnassa asui vuoden 2020 lopussa 11 053 henkilöä. Vuoden aikana väestö väheni 118 henkilöllä. Vuoden 2020 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 13 % ja työttömiä työnhakijoita oli 575.

YLEISKUVA ALUEEN TILANTEESTA JA NÄKYMISTÄ

Keuruun seutukunnan elinkeinoelämän painopisteitä ovat metsään (korjuu, saha- ja puutueteteollisuus), teknologia- ja konepajateollisuus, matkailu ja palvelut. Keuruun seutukunnalle leimallista on metsä ja teollisuus. Teollisuus on edelleen merkittävä työllistäjä. Bio- ja kiertotalouteen siirtyminen haastaa luonnonvarojen kestävään hyödyntämiseen, jalostusarvon nostamiseen, tuotekehitykseen ja sivuvirtojen hyödyntämiseen. Yritysten verkostoituminen on tärkeää, kun alueella siirrytään perinteisestä metsäteollisuustoiminnasta uuden ajan biotalouteen. Teollisen rakennemuutoksen keskellä etsitään uusia näkemyksiä uudentaloudelle,

luonnonvarojen kestäväälle hyödyntämiselle sekä teknologiateollisuudelle. Alueella on panostettu yritysten ja organisaatioiden yhteistyöhön. Myös yritysten tuotekehityksen ja palveluliiketoiminnan kehittäminen nähdään merkityksellisenä.

Keuruun seutukunnalla sekä Mänttä-Vilppulan kaupungissa on merkittävä määrä teknologiateollisuuden yrityksiä ja toimialaa palvelevia yrityksiä. Toimialalla on ollut jatkuva osaavan työvoiman pula. Lisäksi vain muutamalla yrityksellä on ns. omia tuotteita, joten haavoittuvuusriski taantuma-aikana on ilmeinen. Jalostusastetta kohottamalla ja uusia markkina-alueita etsimällä toimialalla olisi laajentumisen ja kehittämisen mahdollisuuksia.

Keuruulla ja Multialla on paljon marjanviljelijöitä ja erityisesti herukkaa tuotetaan seudulla runsaasti. Elintarvikealalla jalostamiseen erikoistunut Vaissi Oy on yksi alueen suurimmista työllistäjistä.

KEURUUN SEUTUKUNTA

TILANNE

	NYT	6 KK-	12 KK-
ELINKEINOELÄMÄ JA YRITYSTOIMINTA	○	+	+
TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄ JA RAKENNE	-	+	+
TYÖVOIMAN SAATAVUUS	-	+	+

Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi

Matkailuun liittyen alueella on kehitetty yhteistyötä yli toimialarajojen mm. hääpalveluiden alalla, mihin on hanketoimin koottu yhteen seutukunnan ja lähialueen matkailuun, palvelualaan ja mainittuihin toimialoihin kytköksissä olevia yrityksiä.

Keuruun seutukunnalla kokonaisuudessaan on varsin hyvä tilanne, vaikkakin on selvää, että koronavirusepidemia on vaikuttanut talouteen heikentävästi. Alueen etuna on vahvasti teollisuus- ja kauppavetoinen elinkeinoelämä. Näin ollen matkailualan vaikeudet eivät ole korostuneessa asemassa. Koronan vaikutus näkyi seutukunnan yritysten liikevaihdon kehittymisessä vuoden 2020 aikana. Liikevaihdon alenema on viime vuonna ollut Keuruun seutukunnalla noin 2,4 %. Alenema on pienempi kuin keskimäärin Suomessa ja myös hieman pienempi kuin Jyväskylän seudulla. Tilanne on haastava, mutta ei epätoivoinen.

ELINKEINOELÄMÄN TILANNE JA NÄKYMÄT

Yrityksiä seutukunnalla perustettiin vuoden 2020 aikana yhteensä 47, mikä on 11 enemmän kuin vuonna 2019. Aloitaneiden yritysten myötä Keuruun seutukunnalle syntyi vuoden 2020 aikana arviolta noin 47 työpaikkaa.

Omistajanvaihdokset ovat alueen tärkeä painopistealue, sillä palvelualueella toimii lukumääräisesti paljon lähivuosina eläköityviä yrittäjiä. Vuoden 2020 aikana toteutui kuusi omistajanvaihdosta. Omistajanvaihdos on erittäin mer-

kityksellinen asia. Sen myötä yrityksen tarjoamat palvelut ja mahdolliset työpaikat säilyvät.

Hankkeiden avulla on tuettu alueen elinkeinoelämää, kehitetty yrityksiä ja palvelutarjontaa ja turvattu alueen työpaikkoja. Seutukunnalla oli vuoden 2020 aikana seitsemän kehittämishanketta, Tahdon yhteiselle matkalle, Puualan, Teknologia-teollisuuden, Keuruun seutukunnan tulevaisuus, Laadunhallinta yrityksen menestyksen tukena, Elinvoimainen kasvu Keuruun seutukunnalla sekä Multian vetovoimatekijät ja kiertotalous aktivointihankkeet kokoavat yhteen Keuruun seutukunnan ja lähialueen matkailuun, palvelualaan ja em. toimialoihin kytköksissä olevat yrityksiä. Lisäksi seudulla oli kolme yritysryhmähanketta verkko-kaupan ja yritysten tiedottamisen kehittämiseen sekä hääpalveluiden yritysryhmähanke. Maaseuturahaston ja Leader Vesurin kautta vuoden 2020 aikana myönnettiin investointitukea keuruulaiselle yritykselle ja yhdistyksille yhteensä noin 230 000 euroa vuonna 2020.

Seutukunnalla on aloitettu vahva yhteinen digiloikka, jossa yrityskehittäminen on vahvasti mukana. Tämä näkyy yhteisen elinvoimasivustona ja juuri avattuna yhteisenä verkkokauppana. Digiloikka on jatkettava ja tehtävä se käytännöllisin toimenpitein.

TYÖVOIMAN KYSYNNÄN JA OSAAMISTARPEIDEN NÄKYMÄT

Osaavaa työvoimaa tarvitaan valtakunnallisen trendin mukaisesti sote-aloilla, esim. sairaanhoitajat ja lähihoitajat. Myös sosi-

aalityöntekijöitä ja psykologeja tarvitaan alueella. Osaajapulaa on lisäksi tekniikan aloilla, erityisesti ammattitaitoisista ja pätevistä hitsaajista ja muista metallialan pätevistä työntekijöistä. Lisäksi metsänhoito työllistää alueella jatkossakin.

Alueen avoimet työpaikat keskittyivät vahvasti palvelu- ja myyntityöntekijöiden sekä rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden ammattiryhmiin. Merkittävää on, että rakennus- korjaus ja valmistustyöntekijöiden avoimien työpaikkojen määrä on kääntynyt laskuun ja on ollut alemmalla tasolla vuodesta 2019 lähtien. Sen sijaan palvelualoilla on kysyntää hyvin työntekijöistä.

TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄN JA RAKENTEEN NÄKYMÄT

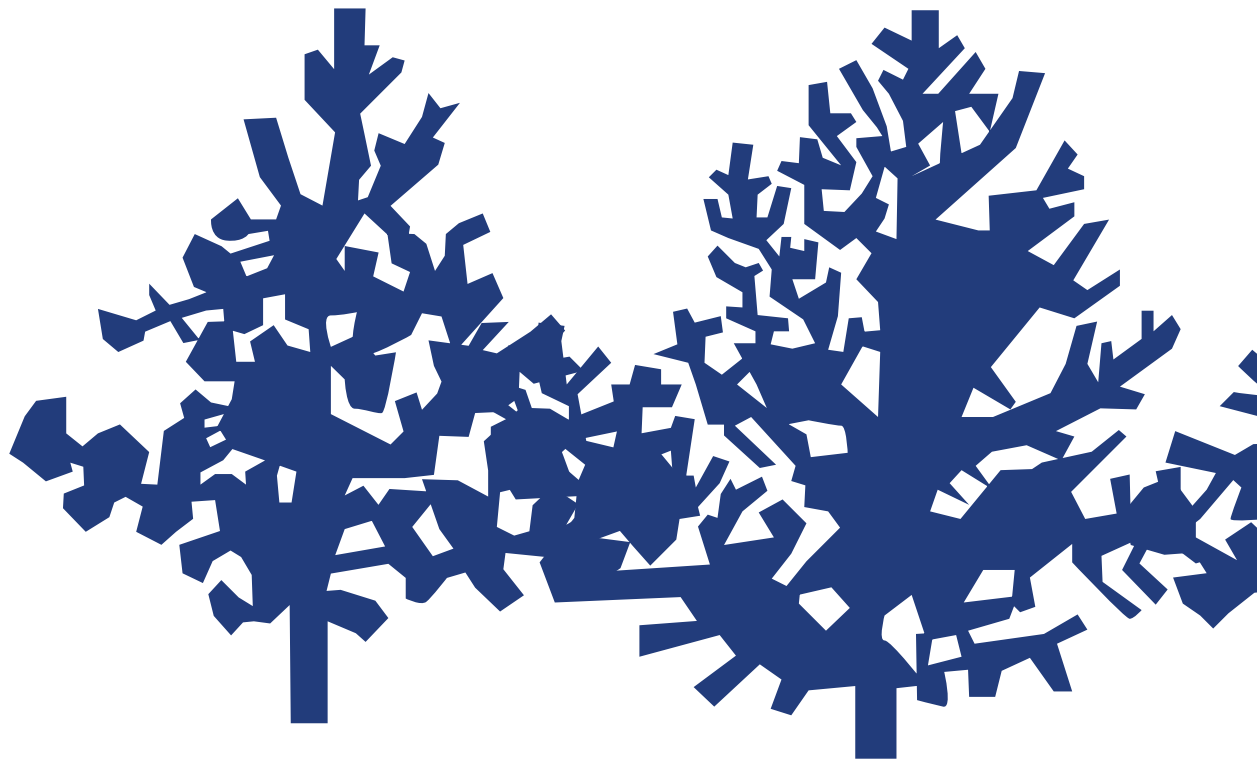
Työnhakijoiden määrä on lisääntynyt hieman. Vuoden 2021 tammikuun lopussa oli 1206, mikä on 7 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Sen sijaan työttömien työnhakijoiden määrä on ollut reilummassa kasvussa, sillä työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2021 tammikuussa 521.

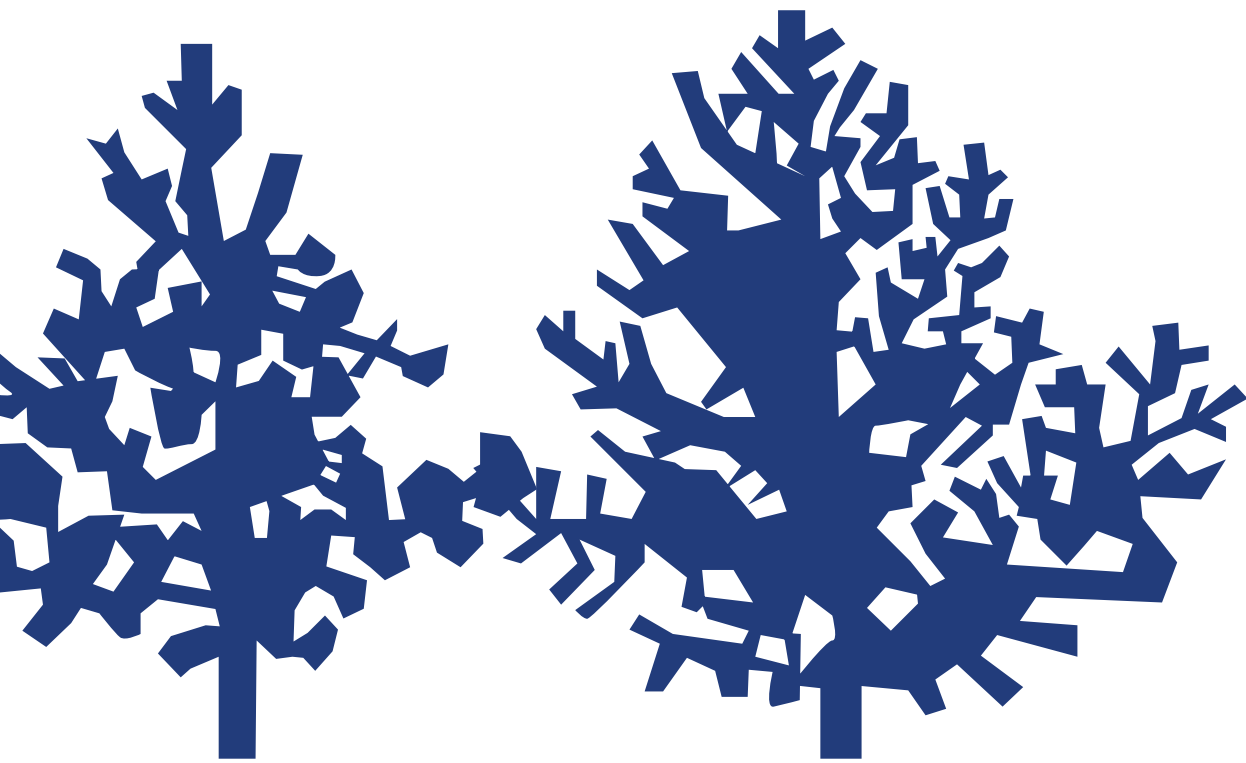
Tämä on noin 9 % enemmän kuin aiempana vuonna. Työttömien määrä on kasvanut tasaisesti kaikissa ammattiryhmissä. Kokoaikaisesti lomautettuja oli tammikuun 2021 laskentapäivänä 35, mikä on 63 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Pandemiasta huolimatta uusia avoimia työpaikkoja tammikuun 2021 aikana oli 69. Tämä on 13 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2021 tammikuussa 48, mikä oli noin 13 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Positiivisesti nuorten työttömyys on kasvanut alueiden keskiarvoa paljon vähemmän. Pitkäaikaistyöttömiä vuoden 2021 tammikuun lopussa oli 86, mikä on 67 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Työttömyyden arvioidaan vähentyvän seuraavan puolen vuoden aikana. Pitkäaikaistyöttömien määrän ennakoidaan kasvavan. Pitkäaikaistyöttömien määrä todennäköisesti lisääntyy alle 30-vuotiaiden ikäryhmässä.

JOUTSAN SEUTUKUNTA

JOUTSA, LUHANKA

Joutsan seutukunnassa asui vuoden 2020 lopussa 4 994 henkilöä. Vuoden aikana väki väheni 73 henkilöllä. Vuoden 2020 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 13,1 % ja työttömiä työnhakijoita oli 263.

YLEISKUVA ALUEEN TILANTEESTA JA NÄKYMISTÄ

Viime vuonna Joutsassa iloittiin vilkastuneesta kiinteistökaupankäynnistä: pääosin vapaa-ajan asumiseen ja maa- ja metsätalouteen liittyen tehtiin lähes 200 kiinteistökauppaa. Asumisen monipaikkaisuus on tullut varteenotettavaksi mahdollisuudeksi, vaikka pysyvien asukkaiden määrä on Joutsassa ollut laskeva. Kaupungistumisen jatkuessa rinnalle on tullut vastakaupungistuminen: maaseudulle muutto pysyvästi tai monipaikkaisesti. Tähän ovat vaikuttaneet digitaalisuuden tuomat etätömahdollisuudet ja mahdollisuus luonnonläheiseen ja väljempään asumiseen, mikä on korostunut erityisesti korona-aikana. Kausiasuk-

kaat tekevät kunnista elinvoimaisia ja maaseutu muuttuu.

Elinkeinoelämän tilanne on huonontunut vuoden takaisesta. Viime keväänä yritykset kokivat hetkelisen notkahduksen. Useimmat joutsalaisyritykset selvisivät hyvin keväästä, mutta myös muutama konkurssi on odotettavissa. Joutsalaisyritykset olivat aktiivisia koronatuken hakijoita ja koronatuken avulla moni yritys selvisi asiakaskadosta ja muutoksista asiakkaiden toimintatavoissa. Joutsassa verotulot kasvoivat viime vuonna, mikä kertoo siitä, että yritykset ja kotitaloudet pärjäsivät vuonna 2020 hyvin koronasta huolimatta.

Joutsan uusi sotekeskus avattiin syksyllä 2020. Uudessa sotekeskuksessa asiakkaille tarjotaan hyvinvointipalvelut yhdestä ja samasta paikasta sovittamalla yhteen sosiaalihuollon, sivistystoimen ja terveydenhuollon palvelut. Tämä antaa edellytykset toimivaan ja tiiviiseen yhteistyöhön

JOUTSAN SEUTUKUNTA

TILANNE

	NYT	6 KK-	12 KK-
ELINKEINOELÄMÄ JA YRITYSTOIMINTA	—	+	+
TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄ JA RAKENNE	—	—	++
TYÖVOIMAN SAATAVUUS	○	+	—

Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi

sekä luo sote-alan työpaikoista haluttuja myös tulevaisuudessa.

Väestönkehityksessä pienissä kunnissa ei ole havaittavissa yhtenäistä muutosta. Luhangassa vetovoima parani, nähtäväksi jää, saako myönteisen kehitys jatkoa.

ELINKEINOELÄMÄN TILANNE JA NÄKYMÄT

Rakennus-, kaupan ja palvelualoilla kysyntä on ollut hyvää lähinnä vapaa-ajan asukkaiden takia. Uusia yrityksiä on myös käynnistymässä ja elinkeinoelämä lähtee kasvuun todennäköisesti koronan jälkeen.

Yrityspuisto Joutsan Nuolen avulla halutaan nostaa Joutsan seudun alueen yritysten kilpailukykyä teollisuuden, kaupan, logistiikan ja palvelusektorin alueella.

TYÖVOIMAN KYSYNNÄN JA OSAAMISTARPEIDEN NÄKYMÄT

Alueella on pulaa erityisesti sote-alan ja jossakin määrin palvelualojen osaavista työntekijöistä. Vuoden 2021 alussa Hartolan, Joutsan, Pertunmaan ja Sysmän kuntien alueella käynnistyneellä uudella lähihoitajakoulutuksella haetaan ratkaisua alueen hoitajapulaan. Koulutus suuntautuu ikääntyvien hoitoon ja kuntoutukseen.

TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄN JA RAKENTEEN NÄKYMÄT

Kunnan työllisyshoidossa on onnistuttu ja työttömyys saadaan todennäköisesti vuoden sisällä laskuun. Työllisyyttä ja työvoiman saatavuutta edistetään yhteistyössä neljän kunnan kanssa maakuntarajat ylittäen Nelinoimaa-hankkeen avulla.

Työnhakijoita vuoden 2021 tammikuun lopussa oli 524, mikä on noin 11 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2021 tammikuussa 258. Tämä on 18 % enemmän kuin aiempina vuonna.

Pitkäaikaistyöttömyys on vuoden aikana Joutsan seutukunnalla lisääntynyt merkittävästi. Pitkäaikaistyöttömien määrä vuodessa on kaksinkertainen ja 2021 tammikuun lopussa heitä oli 47. Kokoaikaisesti lomautettuja oli tammikuun 2021

laskentapäivänä 29. Tämä on 66 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömyyden kasvun arvioidaan hidastuvan, mutta kasvavan edelleen.

Koronapandemia on vaikuttanut valtakunnallisesti erityisen paljon palvelualueisiin ja siten naisten työllisyyteen. Kuitenkin Joutsan seutukunnalla viime vuonna alkanut työttömyyden kasvu on suhteellisesti suurempaa miehillä, mikä on alueellinen erityispiirre. Kokoaikaisesti lomautettuja oli tammikuun 2021 laskentapäivänä 29, mikä on 66 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Lomautusten määrän arvioidaan pienentyvän tasaisesti. Uusia avoimia työpaikkoja vuoden alusta on ollut tammikuun 2021 aikana enemmän (32), mikä on 19 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

SAARIJÄRVEN- VIITASAAREN SEUTUKUNTA

KANNONKOSKI, KARSTULA, KINNULA, KIVIJÄRVI, KYJJÄRVI, PIHTIPUDAS, SAARIJÄRVI, VIITASAARI

Saarijärven-Viitasaaren seutukunnassa asui vuoden 2020 lopussa 28 430 henkilöä. Vuoden aikana väestö väheni 404 henkilöllä. Vuoden 2020 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 16,9 % ja työttömiä työnhakijoita oli 1 952.

YLEISKUVA ALUEEN TILANTEESTA JA NÄKYMISTÄ

Saarijärven-Viitasaaren seutukunnan vahvuutena on alueellinen yhteistyö. Seutukunta on erittäin sitoutunut alueelliseen, strategiseen kehittämistyöhön ja kasvun edistämiseen. Seutukunnallisen strategian linjauksista päättää kuntien luottamushenkilöistä nimetty seutuedustajisto. Strategian toimeenpanosta vastaa seutujohtoryhmä, jossa ovat edustettuina alueen kunnat, kehittämissyhtiöt, oppilaitokset sekä rahoittajat.

Keski-Suomen Aikajanan mukaan Saarijärven-Viitasaaren seutukunta pärjäsikin seuduista parhaiten: liikevaihdossa oli kasvua, kun Keski-Suomessa

ja koko maassa liikevaihdot laskivat. Tätä selittää rakennus- ja metalliteollisuuden edelleen jatkunut hyvä kysyntä. Korona ei ole vaikuttanut niin suuresti seutukunnalla sen toimialarakenteen vuoksi ja teolliset yritykset pärjäävät suhteellisen hyvin. Palvelusektori kärsii koronasta ja se heikkenee edelleen. Palvelualan yritykset ovat seutukunnalla pääsääntöisesti pieniä.

Koronan myötä kotimaassa tapahtunut panostaminen vapaa-aikaan ja asumiseen näkyy eri teollisuuden aloilla. Metallipuolen kysyntä perustuu teollisuuden kysyntään, missä koronan vaikutukset eivät näy. Metallipuolella on pitkiä alihankintaketjuja, ja kysyntä on jatkunut edelleen korkealla tasolla. Paperikonebisnes sujuu hyvin. Sen töitä on siirretty alihankintaketjuun ja osa investoinneista tulee tätä kautta. Tuulivoimainvestointeja on suunnitteilla alueelle useampia. Ne piristävät samalla paikallista elinkeinoelämääkin.

Biokierron ympärillä on vahvaa toimintaa.

SAARIJÄRVEN-VIITASAAREN SEUTUKUNTA

	TILANNE		
	NYT	6 KK-	12 KK-
ELINKEINOELÄMÄ JA YRITYSTOIMINTA	--	○	+
TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄ JA RAKENNE	--	-	○
TYÖVOIMAN SAATAVUUS	+	○	-

Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi

Bioenergiaan liittyvää biokaasulaitosta kaavailaan alueelle. Biokaasussa kannattavuushaasteet vaikuttavat alan kasvuun. Jamkin Biotalousintituutin BioPaavo -yrityskiihdyttämöhanke toimii aktiivisesti ja järjestää muun muassa hackathoneja, joissa yrittäjät miettivät yhdessä eri toimijoiden kanssa uusia avauksia biotalouteen.

Seutukunnalla on ollut hyvin kysyntää yritysrahoitukselle. Esimerkiksi Kehittämisyhtiö Karstulan-seutu Oy:n kautta on kanavoitu yrityksille rahoitusta ennätysmäärä: 5,3 miljoonaa kehittämiseen ja investointeihin. Alueen suuret yritykset ovat investoineet aktiivisesti puu- ja metallialaan viime aikoina. Siksi osaavan työvoiman saaminen on jatkossakin tärkeää. Samalla on oleellista ratkoa olemassa olevaa kohtaanto-ongelmaa työttömyydestä huolimatta. Seutukunnalla ongelmaan on lähdetty etsimään ratkaisuja yhteistyössä yrittäjien, kuntien, kehitysyritysten, oppilaitosten, henkilöstöyritysten, ELY-keskuksen ja TE-toimiston kanssa.

Seutukunnan menestymisen kannalta kaikkein merkittävin tekijä tulevaisuutta ajatellen on työllisyyden kasvu. Saarijärven-Viitasaaren seutukunnan tulevaisuuden haasteena on työvoiman saatavuus. Se tulee olemaan keskeisessä roolissa yritysten kasvussa sekä uusien yritysten sijoittumisessa seutukunnalle. Saarijärven-Viitasaaren muuttotappio pieneni viime vuonna. Kertoooko se koronan vaikutuksista, jää nähtäväksi tulevaisuudessa. Väestöennusteet eivät ole seutukunnan kannalta suotuisia.

ELINKEINOELÄMÄN TILANNE JA NÄKYMÄT

Saarijärven-Viitasaaren seutukunnalle on muodostunut vahvaa keskittymää puu- ja rakennustuote-teollisuuteen, betoni- ja metalli- sekä biotalous- ja matkailualoille. AR-VR-teknologiala on nopeasti kasvava ja siinä on laajaa hyödyntämis- ja kehittämispotentiaalia eri toimialoille vaikkapa hankkeiden kautta toteutettaviksi myös Saarijärven-Viitasaaren seudulla.

Seutukunnalla on tehty investointeja mm. metalli- ja rakennusalalla. Hirsitalovalmistaja Honkarakenne Oyj on viimeisen kolmen vuoden aikana tehostanut toimintaa uusilla investoinneilla, jotta jatkossa pystytään vastaamaan vallitsevaan tuotekysyntään. Yhtiö kävi vuoden 2020 lopulla yt-neuvottelut ja irtisanoi 11 työntekijää. Tällä

hetkellä tilauskanta on vahva ja irtisanotuista osa on otettu takaisin. Isojen yritysten hyvä vetovoima näkyy puualan alihankintaketjussa. Betsset Oy teki viime vuonna yhden ennätysvuosistaan, missä näkyy Keski-Suomen keskussairaala Novan investoinnit. OnSteel Oy ja Ka-Mu Oy ovat investoineet metallialalla voimakkaasti ja tämä näyttää jatkuvan tulevaisuudessa. Yritykset palkkaavat lisää työvoimaa.

Koronan vaikutuksesta lisääntynyt ihmisten retkeily luonnossa näkyy yritysten kysynnässä. Erävarustevalmistaja Finn-Savotta Oy investoi ja on investoimassa lisää automaatioon. Yritys on esimerkki ompelevan teollisuuden kilpailukyvn nostamisesta globaalille tasolle automatisaation avulla.

Koronan vaikutus ei varsinaisesti ole näkynyt seutukunnalla heikentävästi. Viime vuoden aikana koronan vaikutus näkyi siinä, että alihankintaa on kotiutettu laadun ja toimitusten varmistamisen vuoksi.

Työvoimapulan ja myös kilpailukyvn vuoksi investoiminen tuotannon automatisaatioon on korostunut. Automatisaation myötä työn tuottavuus nousee, mikä tuo yrityksille toivottavasti voimaa palkata lisää työvoimaa. Palkkaaminen ei perustu työvoimareserviin, vaan ihmiset vaihtavat alueella työpaikkaa ja kouluttautuvat uusiin tehtäviin. Pendelöintiä tapahtuu voimakkaasti. Työvoimarakenne on jäänyt nykyiselle tasolle, mikä on yksi tulevaisuuden haaste.

Seutukunnan kehittymisen suurin uhka saattaa olla väkiluvun laskeminen kaikissa alueen kunnissa. Tämä uhkaa erityisesti myös huoltosuhteen muuttumista entistäkin epäedullisemmaksi. Koronavuonna väestökehityksessä Kivijärvellä vahvistui pitovoima aiemmasta kehityksestä poiketen. Tulevaisuus näyttää saako myönteinen kehitys jatkoa.

TYÖVOIMAN KYSYNNÄN JA OSAAMISTARPEIDEN NÄKYMÄT

Alueella työvoimapulaa on sote-alan työntekijöistä. Lähihoitajien ja sairaanhoitajien lisäksi tarvitaan sosiaalityöntekijöitä ja psykologeja. Tekniikan alalla korostuvat työvoimatarpeet puuteollisuuden sekä metalli- ja konetekniikan tehtävissä.

Työvoimaongelmaa pyritään ratkomaan Sydän Suomessa -hankekokonaisuudella. Se koostuu kolmesta osahankkeesta, joissa ensimmäisessä pyritään vahvistamaan yritysten uusien työntekijöiden rekrytointin ja henkilöstön pitämisen taitoja. Toisessa keskitytään uuden työvoiman saamiseen alueelle, mm. alueen profiilin luomisella. Kolmas osio liittyy investoijien kiinnostuksen herättämiseen ja alueelle tuomiseen.

Työperäisestä maahanmuutosta on saatu hyviä kokemuksia työvoimapulaan vastaamiseen. Alueella järjestetystä kuntouttava työtoiminnasta on saatu hyviä kokemuksia työtehtäviin perehdyttämisestä.

TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄN JA RAKENTEEN NÄKYMÄT

Työnhakijoita vuoden 2021 tammikuun lopussa oli 3534, mikä on 9 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2021 tammikuussa 1820. Tämä on 18 % enem-

män kuin aiempänä vuonna. Kokoaikaisesti lomautettuja oli tammikuun 2021 laskentapäivänä 134, mikä on 60 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Osa lomautuksista on realisoitunut työttömyydeksi, ja lomautusten määrän ennakoidaan vähenevän.

Pitkäaikaistyöttömiä vuoden 2021 tammikuun lopussa oli 318. Tämä on 70 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömien määrään on koettu haasteelliseksi vaikuttaa. Pitkäaikaisyöttömyyden ennakoidaan kasvavan vuonna 2021.

Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2021 tammikuussa 165, mikä oli 5 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Työvoimakoulutuksessa tarjonnassa ja niihin hakijoissa on ollut paljon kehitystä viimeisen puolen vuoden aikana. Työvoimakoulutuksessa oli 2021 tammikuun lopussa 56 työnhakijaa. Tämä on 34 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

ÄÄNEKOSKEN SEUTUKUNTA

KONNEVESI, ÄÄNEKOSKI

Äänekosken seutukunnassa asui vuoden 2020 lopussa 21 166 henkilöä. Vuoden aikana vähennystä oli 226 henkilöä. Vuoden 2020 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 18,8 % ja työttömiä työnhakijoita oli 1 722.

YLEISKUVA ALUEEN TILANTEESTA JA NÄKYMISTÄ

Vahvuutena Äänekosken seutukunnalla on pitkä, toista sataa vuotta sitten alkanut metsäteollisuuden harjoittamisen perinne. Äänekosken keskeinen sijainti ja metsäinen ja järvinen ympäristö ovat mahdollistaneet toimialan toiminnan jatkuvuuden, jonka uudistumiskykyiset ja myönteiset kehitysnäkymät ulottuvat pitkälle vuosikymmenien päähän. Äänekoski on korkean teknologian kaupunki, jossa yritysten T&K-panostus ja jalostustyöpaikkojen osuus on maakunnan/maan korkeinta tasoa. Äänekoski on merkittävästi omaa aluettaan suurempi työllistäjä.

Alueen saavutettavuuden eteen on vielä työtä

tehtävänä. Lentoyhteyksien säilyminen vientiyri-tysten näkökulmasta on välttämätöntä kansainvälisten yhteyksien järkevän aikataulun kannalta. Tiehankkeet etenevät. Niissä on tärkeä kiinnittää huomiota Äänekosken pohjoispuolella olevan elinkeinoelämän edellytysten varmistamiseen. Äänekoski–Jyväskylä junaradan sähköistämiseen liittyvät päätökset olivat tervetulleita ja henkilöliikenteen mahdollistaminen väliille nähdään edelleen tarpeellisena.

Korona vaikuttaa alueen näkymiin kaksijakoisesti. Osalle toimijoista korona tuo lisää mahdollisuuksia ja toisilla tekeminen hankaloituu. Sellupohjaisen tuotteiden kysyntä on vahvaa korona-aikana. Kuluttajatuotteiden puolella haasteita on, muun muassa pukeutumisen ja ravintolatoiminnan alalla. Kotoilun lisääntyttä remontoiminen puolestaan kiinnostaa.

Metsä Groupin biotuotetehtaan ympärille syntyvät investoinnit oheistoimintoihin, Valtran laa-

ÄÄNEKOSKEN SEUTUKUNTA

TILANNE

	NYT	6 KK-	12 KK-
ELINKEINOELÄMÄ JA YRITYS TOIMINTA	—	○	+
TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄ JA RAKENNE	—	○	+
TYÖVOIMAN SAATAVUUS	+	○	+

Arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi

jennusinvestoinnit ja Hirvaskankaan yritysalueen laajentuminen vaikuttavat alueen elinkeinoelämään positiivisesti monella eri toimialalla. Myös muut toimijat ovat lisänneet investointipanoksiaan alueella. Uusia mahdollisuuksia elinkeinoelämälle bio- ja kiertotalous sateenvarjon alle tarjottiin parin viimevuoden aikana Äänekosken kaupungin hallinnoimassa PlänetB-hankkeessa, joka kaipaa vielä jatkoa. Hanke toimi hyvänä verkostoitumisalustana niin uusille kuin paikalla jo toimiville kumppaneille ja kasvupotentiaali vaikuttaa vahvalle. Vihreässä Uusiutuavassa Äänekoski -hankkeessa taas saadaan asukkaille ja yrityksille tukea kestävästä kehityksestä ja ympäristönäkökulman kautta. Samalla siinä valmistuu kaupungille myös ympäristöohjelma. Keski-Suomen liiton rahoittaman Investoinnit ja sijoittuminen -hankkeen kautta haetaan jatkumoa mm. Hirvaskankaan ja Kotakennään alueiden kehittämiseksi.

Pohjoisessa Keski-Suomessa Äänekosken alueellinen merkitys on vahvistunut. Kaupungin asema niin väestö- kuin työpaikkakeskittymänä on vahva. Äänekoskella on ollut jo pitkään enemmän työpaikkoja kuin työllisiä asukkaita eli työpaikkaomavaraisuus on yli 100 prosenttia. Uudet tiejärjestelyt ovat muuttaneet Äänekoskelle saatavuutta ensivaikutelmaa aikaisempaa kaupunkimaisemmaksi. Lähitulevaisuudessa valmistuva Kirri-Tikkakosken moottoritie mahdollistaa sujuvan pendelöinnin Jyväskylän ja Äänekosken välillä ja luo edellytyksiä tulevaisuuden yhteisen työmarkkina-alueen muodostumiseen.

Kaupungin talous on viime vuosina vahvistunut. Tämä on luonnollisesti mahdollistanut panostukset infrastruktuuriin ja muiden julkisen sektorin investointeihin alueen elin- ja vetovoimaisuuden kasvattamiseksi. Seutukunnan suurin tulevaisuuden haaste liittyy väestörakenteellisiin tekijöihin. Seutukunnan elinkeinoelämän pitkänajan myönteisistä näkymistä huolimatta väestökehitys ei ole lähtenyt kasvuun. Väestöennusteen mukaan seutukunnan työikäisten sekä 0–14-vuotiaiden osuus pienenee ja väestöllinen huoltosuhde heikkenee väestön ikääntymisen myötä ainakin seuraavat kymmenen vuotta. Ainoa myönteinen kehitys Äänekosken seutukunnan väestömuutoksessa viime vuoden aikana oli nettomaahanmuutto. Negatiivisen väestömuutoksen seurauksena Äänekosken seutukunnalla uhkaksi saattaa nousta ammattitaitoisen ja osaavan työvoiman

saatavuus. Joillakin yrityksillä työvoimapula voitulla yritysten liikevaihdon kasvun esteeksi.

ELINKEINOELÄMÄN TILANNE JA NÄKYMÄT

Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä kehitetään monin tavoin vuonna 2021. Myös korona asettaa toimintaan monenlaisia haasteita ja muutoksia. Yritysten perustanta on Äänekoskella ollut kasvavaa viimeisen viiden vuoden aikana ja sen uskotaan jatkuvan edelleen. Yritysneuvonnassa on panoksia enemmän kuin koskaan aiemmin. Joten pystymme tarjoamaan monipuolista palvelua yrityksille liittyen yrityksen perustamiseen, rahoitukseen, sukupolvenvaihdoksiin ja toimitiloihin. Tänäkin vuonna 2021 panosta käytetään voimakkaasti koronaan painottuvien palveluiden tarjoamisen kannalta.

Äänekoskella on tahtotila jatkaa edelleen bio-kiertotalouden ekosysteemin rakentamista. PlänetB-hankkeella edistettiin ekosysteemin rakentamista kolmella tavoitteella: uusien yritysten sijoittuminen paikkakunnalle, alueella toimivien yritysten liiketoimintamahdollisuuksien parantaminen ja yritysten verkostoitumisen edistäminen ekosysteemiä rakentamalla. Tätä työtä on jatkettava edelleen, koska osa hankkeen aikana käynnistetyistä asioista konkretisoituu vasta pidemmällä aikajänteellä. Hankkeen aikana käynnistetty monipuolinen yhteistyö eri sidosryhmien kanssa vaatii jatkuvuutta. Tärkeimpiä nostoja ovat yritysten välisen yhteistyön, yritysten ja tutkijoiden välisen yhteistyön käynnistyminen ja edistäminen, uuden osaamistarpeen esille tuominen, hankkeiden välinen yhteistyö, kiertotalouden ja hiilineutraaliuden ja digitaalisuuden tuominen mukaan, ekosysteemin toiminta-alustan rakentaminen, teollisuusmatkailun edistäminen, yritystoiminnan käynnistymisen mahdollistaminen Äänekoskelle sekä Kiertotalouden ekoteollisuuspuistoverkoston liittyminen.

Lukuisat investoinnit tukevat Äänekosken kehitystä maan johtavana biotalouskeskittymänä. Yrityshankkeista tässä vaiheessa mainittavia ovat Valtran laajennuksen rakentaminen, Metsä Groupin ja Valmetin 3D-pakkauspilottilaitoksen rakentaminen ja Veolian investoinnin suunnittelu sekä Heavy Centerin verkoston laajentuminen mm. bio-kaasun jakelulla ja muilla toiminnoilla. Myös muita avauksia on valmisteilla. Korona on osaltaan vaikuttanut näihin aikatauluihin.

Uusia yritystiloja on valmistumassa Kotakennään alueelle ja Kotakennään 2-alueelle avataan myös uusia yritystontteja. Investoinnit ja sijoittuminen hankkeessa tuotetaan uutta markkinointimateriaalia yritysalueista.

TYÖVOIMAN KYSYNNÄN JA OSAAMISTARPEIDEN NÄKYMÄT

Tulevaisuuden haasteena on ammatissa toimivan väestöosan ja työvoiman jatkuva lasku ja sen alentava vaikutus verokertymään. Myös oman alueen työvoiman ja työpaikkatarjonnan kohtaanto-ongelma ja osaavan työvoiman saaminen aiheuttavat vaikeuksia.

Biokierratotalous heijastusvaikutuksineen tulee olemaan pitkään seutukunnan elinkeinoelämän elinvoimaisuuden kannalta merkittävin toimiala. Kovin monen vuoden päähän työvoiman kysynnän ja tarjonnan tasapainoa ei voida ennakoita, mutta biotuotelaitoksen erinomaiset työllistävät näkymät ulottuvat varsin pitkälle tulevaisuuteen. Biokierratotalouteen ja sen palveluverkostoon tulee syntymään uusia työpaikkoja alan työpaikkatarjonnan monipuolistuessa

ja laajentuessa uusien biotuotteiden vallatessa markkinoita. Lisäksi metsäala tarvitsee lähitulevaisuudessa runsaasti myös uutta korvaavaa työvoimaa eläkkeelle siirtymisten vuoksi.

Biokierratotalous vaatii uudenlaista osaamista ja se kietoutuu kaikille toimialoille synnyttäen uutta liiketoimintaa. Biokierratotalouden älykäs osaamiskeskittymä vaatii ekosysteemistä toimintaa, jossa ennakoinnin ja elinkeinoelämän näkökulmasta rakennetaan osaamisympäristöä, niin fyysisesti kuin digitaalisesti kansainvälisyys huomioiden eri koulutustasoille (ristiin opiskelumahdollisuus eri koulutustasoilla).

Työvoiman tarjonta seutukunnalla on valtaosin vastannut kysyntään. Kuitenkin on myös toimialoja, joissa on esiintynyt rekrytointiongelmia. Sote-alalla pulaa on erityisesti lähihoitajista, sairaanhoitajista, lääkäreistä, psykologeista ja sosiaalityöntekijöistä. Yritykset joutuvat panostamaan rekrytointiin aiempaa voimallisemmin ja löytämään uusia keinoja, niin uusia työpaikkoja täytettäessä kuin myös etsiessään eläköitymisien vuoksi korvaavaa työvoimaa. Esimerkiksi Valtra on toteuttanut rekrytointitapahtumia yhteistyössä Äänekosken kaupungin, Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopiston ja TE-palveluiden kanssa. Työllisyyden kuntakokeilun myötä odotukset nuorten ja

osaamisen päivittämistä kaipaavien työnhakijoiden osalta ovat korkealla. Työllisyyttä edistetään myös muutaman ESR-hankkeen kautta.

TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRÄN JA RAKENTEEN NÄKYMÄT

Työnhakijoita vuoden 2021 tammikuun lopussa oli 2877, mikä on noin 2 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2021 tammikuussa 1454, mikä on 15 % enemmän kuin aiempina vuonna. Viime vuoden muutokset näkyivät voimakkaimmin nuorten alle 30-vuotiaiden sekä yli 55-vuotiaiden piirissä.

Uusia avoimia työpaikkoja tammikuun 2021 aikana oli 168, mikä on 24 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Koronasta huolimatta Keski-Suomen työ- ja elinkeinotoimistoon ilmoitettujen uusien avoimien työpaikkojen määrä on Äänekosken seutukunnalla noussut loppuvuo-

desta ja alkaneena vuonna.

Koronatilanne nosti vuonna 2020 lomautettujen määrää alueella ja kausivaihtelut olivat suuria, mutta lomautettuja tammikuussa on vain hieman enemmän kuin vuotta aiemmin (muutos 4 % edellisvuoteen verrattuna). Suurimmat pandemian vaikutukset näkyivät rakennus, korjaus ja valmistustyöntekijät ammattiryhmittymässä, jossa muutos oli suurin: noin 100 työtöntä enemmän kuin edellisenä vuonna.

Pitkäaikaistyöttömiä vuoden 2021 tammikuun lopussa oli 299, mikä on 41 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Kuten valtaosalla Keski-Suomen seutukunnista, nuorityöttömyys pitkittyy ja etenkin ammattiin valmistuvien nuorten on vaikea kiinnittyä työmarkkinoille. Lomautusten ja työttömien määrän osalta ennakoidaan tilanteen parantumista. Pitkäaikaistyöttömyyden odotetaan kasvavan siinä missä työnhakijoiden ja työttömien määrä vähenee.

LISÄTIETOJA

Päivi Hamarus

Johtava asiantuntija

Keski-Suomen ELY-keskus

+358 0295 024 658

etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

KESKI-SUOMEN
ALUEELLISET
KEHITYSNÄKYMÄT

1|2021

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus